

Ringsted
Kommune

Virksomhedsplan for Ringsted Idrætsbørnehave

A large decorative graphic consisting of two overlapping circles. The larger circle on the left has light gray diagonal stripes. The smaller circle on the right has red diagonal stripes.

For perioden
2014-2017

Indhold

Afsnit 1.....	3
Fakta om institutionen	3
Institutionstype, børnetal og personalesammensætning	3
Institutionens geografiske placering, fysiske rammer og omgivelser	3
Institutionens historie	4
Forældrebestyrelsens opgaver.....	4
Forældrebestyrelsen består af	4
Forældrebestyrelsen arbejder med	4
Afsnit 2.....	6
Grundlag for institutionens arbejde.....	6
Kerneopgaven	6
Værdigrundlag	6
Pædagogisk idræt som metode	7
Theraplay	7
Kendskab og fællesskab	7
Vores tanker om de 6 læreplanstemaer	8
Afsnit 3.....	14
Pædagogiske læreplaner	14
Afsnit 4.....	24
Evaluerings af pædagogiske indsatsmål for perioden 2012-2014.....	24

Afsnit 1

Fakta om institutionen

Ringsted Idrætsbørnehave – oasen i centrum. Sådan har vi heddet siden d. 1.1.2010 og siden den dag har vi arbejdet efter metoden pædagogisk idræt. Efter personalets videreuddannelse indenfor området blev vi d. 1.6.2011 certificeret af Danmarks Idrætsforbund i samarbejde med VIA University College.

Metoden pædagogisk idræt giver os en unik mulighed for at arbejde med udviklingen af børnenes kompetencer via deres krop. Evidens viser, at børn der har en god motorik og kendskab til egen krop, har let ved at finde legekammerater, kommer mindre til skade og er mindre syge. Evidens viser også, at bevægelse fremmer modningen af hjernen og dermed øges muligheden for indlæring.

Pædagogisk idræt er et formidabelt redskab til at arbejde med inklusion. Ud fra observationer og pædagogiske overvejelser sættes aktiviteter op, som giver alle mulighed for at være en del af fællesskabet og byde ind med lige netop det de er gode til. Samtidig er der mulighed for at udfordre børnene indenfor deres nærmeste udviklingszone så de ikke kun er en del af noget fælles, men også udvikler sig personligt.

Og så er bevægelse både sjovt og sundt!

Institutionstype, børnetal og personalesammensætning

Ringsted Idrætsbørnehave er en kommunal børnehave som ligger i centrum af Ringsted by.

Vi er en idrætsbørnehave hvilket betyder, at vores pædagogiske indsatser og værdier er indlejret i vores metode *Pædagogisk Idræt*, som tager afsæt i kroppens uanede muligheder. Metoden er baseret på, at alle kompetencer kan læres gennem brug af kroppen på forskellig vis. Metoden er også baseret på den inkluderende tanke og på at skabe et miljø, hvor alle børn kan profitere af at være samt føle sig som en værdifuld del af fællesskabet.

Børnehaven er normeret til 66 børn i alderen 2.10-6 år, dog med indtagelse ved behov af op til 75 børn. Børnene er fordelt på 3 stuer. 2 stuer er aldersintegrerede og på den sidste stue samler vi førskolebørnene. Det betyder, at vi hvert år i august rykker de børn der skal i skole det følgende år fra de aldersintegrerede stuer ind på én stue.

Vi har valgt denne opdeling fordi vi ved, at børn i børnehavealderen lærer mange kompetencer af hinanden. Ved at have børnene aldersintegreret fra de starter og til de bliver førskolebørn, har de mulighed for at udvikle deres kompetencer både i samspil med jævnaldrende men også i samspil med lidt ældre og lidt yngre børn. Vi mener også, at børnene skal have så få skift i deres børnehavetid som muligt, og det giver vi dem ved at have aldersintegrerede stuer.

Når vi alligevel vælger at give børnene et skift året før de skal i skole er det fordi vi mener, at for at kunne forberede børnene bedst muligt på den kommende overgang til skolen og alt det der venter dem der, er det en fordel for børnene at være og at lære sammen.

Der er i skrivende stund ansat 12 medarbejdere i børnehaven. 1 Leder, 4 pædagoger, 5 pædagogmedhjælpere hvoraf 1 er under uddannelse til pædagog (færdig feb. 2016) og 1 er i tidsbegrænset vikariat (til februar 2016) samt 2 i flexjob som primært er i køkkenet. Herudover er vi praktikinstitution for pædagogstuderende i 1. praktik, for PA studerende, for erhvervspraktikanter og for SoSu praktikanter. Vi har max 2 personer i job med løntilskud ad gangen og i perioder har vi også en juniorpædagog.

Institutionens geografiske placering, fysiske rammer og omgivelser

Ringsted Idrætsbørnehave har til huse i den gamle Amtstuegård, overfor Sct. Bendts kirke, hvor vi deler hus med Ringsted Vandrehjem. Børnehaven råder over stueetagen samt kælder i syd længen, og stuetage samt

1. sal af vest længen. Børnene er i hele stueetagen, i kælderen er der et motorikrum og på 1.sal forefindes kontor og personale rum.

Vores uderum består af en ca. 1900 m² stor legeplads. Legepladsen er kendetegnet ved at medtænke børnenes muligheder for at udfordre og udforske deres krops mange muligheder for udfoldelse. Legepladsen er delt i 2 rum – det ene rum er der mulighed for at benytte bl.a. klatretårn, tarzanbane, cykler, sandkasse og legehuse. Her er også vores sansehøve. I det andet rum er der mulighed for at gemme sig i buskene, klatre i træer, hygge sig i bålhuset, køre på mooncars i det kuperede terræn og spille og lege på multibanen.

Vores centrale placering i byen giver os mulighed for at benytte byens parker og legepladser hvilket vi gør i stor stil.

Vi ligger i distrikt midtbyen og hører til skoledistrikt Valdemar. De fleste af vores familier bor i distriktet, men vi har også familier fra resten af kommunen. En del vælger os pga. vores profil. Vi har således familier fra alle samfundslag og med forskellige etniske baggrunde. Vi ser det som en fordel at sammensætningen af familier afspejler det samfund børnene møder og kommer til at møde i skolen og i deres videre liv.

Institutionens historie

Institutionen blev bygget som fritidshjem og åbnede dørene 1.12.1965. I 1992 blev der oprettet en børnehavegruppe på 20 børn som gennem årene er vokset sig større og større i takt med at antallet af fritidshjemsbørn faldt. I 2005 nedlægges fritidshjemmet, og institutionen blev en ren børnehave med en normering på 60 børn. I 2006 opnormeres børnetallet til 66 børn, med indtag af børn op til 75 i forårsmånederne. Pr 1/1-10, blev børnehaven officielt en idrætsbørnehave og efter medarbejdernes 1 årige idræts efteruddannelse i Danmarks Idrætsforbund, blev den også godkendt på landsplan pr 1/6-11 og derved trådte institutionen ind i netværket "certificerede idrætsbørnehaver på landsplan" og deltager hvert andet år i en idrætskonference i Idrættens Hus i Brøndby for at få ny viden om teori og praksis.

Forældrebestyrelsens opgaver

Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som er beskrevet i Styrelsesvedtægt for Dagtilbud af 1. april 2008. Forældrebestyrelsen fastsætter principper for dagplejens/daginstitutionens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for institutionen inden for Byrådets mål og rammer.

I en daginstitution skal forældrebestyrelsen drøfte generelle og konkrete sager af betydning for dagtilbuddets drift, dog er der ikke adgang til at drøfte personsager, hverken personalesager eller sager angående brugere af dagtilbuddet.

Forældrebestyrelsen består af

I Ringsted Idrætsbørnehave består forældrebestyrelsen af 4 forældrerepræsentanter, 1 personalerepræsentant, leder og 1 forældresuppleant.

Der afholdes ca. 6 bestyrelsesmøder om året og det er leder og formand der i samarbejde udarbejder dagsorden. Leder er referent undermøderne.

Forældrebestyrelsen arbejder med

Forældrebestyrelsen får indblik i og indflydelse på dagligdagen i børnehaven. Der orienteres og høres ved nye tiltag både pædagogiske og praktiske.

Bestyrelsen udarbejder hørings svar på alle relevante kommunale politikker, strategier og budgetter.

Der ud over er bestyrelsen meget aktiv i forbindelse med afholdelse af forældrearrangementer i børnehaven. I samarbejde med personalet afholdes der sommerfest, julefest, arbejdsdag og forældre Kaffe over året. Bestyrelsen sælger ved arrangementerne bl.a. drikkevarer, laver lotteri, sælger juledekorskit mm. Overskuddet går til en fælles oplevelse for hele børnehaven. I 2013 havde vi Hatteteater i børnehaven og i 2014 var i på tur til Gerlev Legepark.

Et nyt tiltag i 2015 er, at bestyrelsen vil arrangere en familiemotionsdag. Bliver det en succes, skulle det gerne blive en tradition.

Forældrebestyrelsen har vedtaget principper for følgende:

1. Ture ud af huset
2. Børn alene på legepladsen
3. God opførsel forældre imellem
4. Kostpolitik

Afsnit 2

Grundlag for institutionens arbejde

Dagtilbudsloven

Dagtilbudsloven beskriver formålet med dagtilbud i lovens § 1 og § 7. Loven uddyber bl.a. formålet og indholdet i den pædagogiske læreplan, sprogvurderinger og børnemiljøvurderinger.

Byrådets vision "Ringsted – hjertet ligger i midten" fra marts 2011

Ringsted Kommunes Børne- og Ungepolitik fra marts 2013

Ringsted Kommunes Børne- og Ungepolitik beskriver det fælles fundament for arbejdet med alle børn og unge uanset alder og forudsætninger. Politikken er gældende for hele børne- og ungeområdet dvs. dagtilbud, undervisning, børne- og familieområdet samt samspillet mellem sundhed og forebyggelse. Alle børn og unge i Ringsted Kommune skal have de bedst mulige opvækstvilkår og udviklingsmuligheder: "Vi vil, at alle børn og unge udvikler sig til livsduelige medborgere, der kan bidrage til de fællesskaber, de er deltagere i".

Dagtilbudsområdets kerneopgave og kerneydelser

Kerneopgaven:

"Dagtilbud i Ringsted er medskabere af et godt børneliv for børn i Ringsted. Dagtilbud i Ringsted skaber ramme for at alle børn dannes og er i læring og evner at være sig selv i forpligtende fællesskaber"

Kerneydelser:

- *I dagtilbud i Ringsted skaber det pædagogiske personale aktiviteter der understøtter børns trivsel, udvikling og læring. Det pædagogiske personale skaber gennem omsorg, nærvær, glæde og fordybelse høj kvalitet i relationsdannelsen til hvert enkelt barn*
- *Det pædagogiske personale møder det enkelte barn, hvor barnet er og justerer sin praksis i forhold til barnets behov med henblik på at barnet kan lære at være sig selv i et meningsfuldt fællesskab*
- *Det pædagogiske personale skaber en tryk samarbejdsrelation til forældre til børn i dagtilbud.*

Kerneopgaven

Med udgangspunkt i ovenstående lovgivning, politikker, strategier og visioner, har vi udarbejdet vores egen definition af kerneopgaven i Ringsted Idrætsbørnehave:

- At skabe rammer hvor alle børn uanset udgangspunkt har mulighed for udvikling og læring.
- At skabe rammer hvor alle børn og voksne har mulighed for at blive set, hørt og forstået og dermed føle sig trygge.
- At skabe rammer hvor alle børn uanset udgangspunkt har mulighed for at deltage i- og bidrage til meningsfulde fællesskaber.

Værdigrundlag

Vores værdigrundlag tager afsæt i vores definition af kerneopgaven samt i respekten for de enkelte individer og deres forskelligheder. Vi arbejder mod at hvert enkelt barn skal opleve sig som en ener i fællesskabet i et miljø hvor det enkelte barn bliver mødt med forståelse og anerkendelse. Vi har fokus på trivsel via et positivt miljø, både for børn og voksne og via tryghed og tydelighed, dette med afsæt i, at vi kun kan skabe læring hvis der er trivsel.

Vores overordnede værdier er:

- skabe læring gennem brug af kroppen med fokus på bevægelsesglæde

- støtte alle børn i at opleve positive relationer
- sætte rammer i institutionen hvor alle børn profiterer af at være og udvikler sig positivt

For at ovenstående skal blive til en del af vores virkelighed, har vi valgt at bruge pædagogisk idræt som metode (se afsnit herunder om pædagogisk idræt som metode).

Som metode bruger vi også personalets tilgang til børnene. Vi fokuserer på børnenes styrker og tager afsæt i dem for at højne trivselen. Personalet viser forståelse og anerkendelse ved at være autentiske og nærværende i mødet med børnene. I praksis betyder det, at personalet søger børn og ikke kollegaer, og derfor vil personalet være at finde der hvor børnene er. Verbalt bestræber vi os på ikke at skælde ud, men markere vores regler og grænser ved på en ordentlig måde at holde fast i, at rammen er som den er (tydelighed, struktur, forudsigelighed, nærvær og anerkendelse = trivsel).

Er et barn udfordret på sin trivsel, kigger vi på egen praksis for at justere, i stedet for at placere ansvaret hos barnet.

Pædagogisk idræt som metode

For at leve op til vores vision benytter vi forskellige metoder og redskaber. Vores grundlæggende metode er pædagogisk idræt.

I pædagogisk idræt kommer pædagogikken før idrætten, dvs. det pædagogiske mål er styrende for aktiviteten. Pædagogisk idræt er en metode hvor kropslige aktiviteter planlægges med enten fysisk, psykisk, kognitivt eller socialt fokus. Disse bevægelsesaktiviteter udføres i praksis hver dag sammen med børnene. Det kan være aktiviteter for hele børnegruppen sammen eller for børn i mindre grupper. I pædagogisk idræt er personalet altid aktivt deltagende. Det fokus der er valgt i legen, kan godt være sat pga ét bestemt barn eller en mindre del af gruppen, men hele gruppen leger legen uden at vide, at det er pga ét bestemt barn/gruppe. Børnene ved ikke noget om fokus, mål og planlægning af aktiviteten, for dem er det bare en aktivitet/leg.

Et af grundelementerne i pædagogisk idræt er, at der aldrig er ét barn der "er den". Hvis vi f. eks leger en slags fangeleg, så er der altid minimum 2 børn der er fangere, for at undgå at der står ét barn der ikke kan fange nogen og derfor skal have hjælp (den situation er der ingen der ønsker).

Theraplay

En anden metode vi benytter for at udfylde vores kerneopgave og leve op til vores værdigrundlag er Theraplay. 2 pædagoger har deltaget i det kommunale undervisningsforløb i 2014 og vi er i gang med at implementere metoden og brede den ud til børnehavens øvrige medarbejdere. Theraplay supplerer pædagogisk idræt rigtig fint idet begge metoder handler om at udvikle sig gennem struktureret og pædagogisk gennemtænkt leg.

Kendskab og fællesskab

I vores daglige praksis arbejder vi tæt sammen og på tværs af stuerne. Om morgenen og om eftermiddagen er der åbent i hele huset og børnene kan frit vælge hvor de har lyst til at lege. Vi har struktureret eftermiddagens opgaver og aktiviteter således at de voksne skiftes til at varetage opgaverne/aktiviteterne. Det betyder, at børnene gennem ugen vil møde alle voksne fx på badeværelset, ved frugten eller ved aktiviteten. Børnene bliver på denne måde hurtigt fortrolige med alle voksne, hvilket vi ser som en kvalitet for børnene. Vi oplever, at børnene ikke skelner mellem de voksne hvis de har brug for hjælp eller trøst. Samtidig får de voksne et kendskab til alle børn. Det styrker samarbejdet og følelsen af at det er "vores børn" og ikke "mine eller dine børn". Det er en fordel for både børn og voksne ved stueskiftet når de bliver førskolebørn. Også forældrene bliver trygge ved alle voksne hvilket vi mener, er vigtigt for at skabe et godt samarbejde og dermed skabe de bedste rammer for barnet.

Vores tanker om de 6 læreplanstemaer

Sociale kompetencer

Sociale kompetencer udvikles i fællesskaber og gennem relationer til andre, f. eks. i venskaber og i grupper. I samspillet mellem relationer og social kompetence indgår tre komponenter: empati, tilknytningsrelationer og sociale færdigheder.

Mål:

Barnet skal opleve tryghed og tillid i dets relation til både voksne og andre børn i et dagtilbud, der er kendetegnet ved rummelighed og hvor ingen holdes udenfor. Det skal opleve, at blive respekteret og anerkendt som det individ det er, med den baggrund det kommer med. Ligeledes skal barnet lære, at have respekt for andre individer, deres forskelligheder og deres baggrund. Dette er en forudsætning for at udvikle og lære empati.

Barnet skal inddrages og opmuntres til at være aktiv deltager, der samarbejder med andre, og er med i demokratiske beslutningsprocesser. Barnet skal kende og respektere egne og andres grænser, og skal kunne indgå i et samspil med andre og føle sig som en del af fællesskabet. Barnet skal lære fællesskabets regler og normer og lære at løse konflikter.

Social kompetence som tilgang til fællesskaber

Barnet skal have mulighed for:

- At lege, samarbejde og løse opgaver i fællesskab.
- At blive støttet i at danne venskaber og komme med i grupper, hvor det kan give og opnå anerkendelse fra andre.
- At kommunikere med andre om det, der opleves sammen, og at indgå i en hverdag, der lægger op til fortællinger om denne fælles historie.
- At undres sammen med børn og voksne og få lyst til at stille spørgsmål og sammen finde svar.

Social kompetence som tilgang til sig selv

Barnet skal have mulighed for:

- At opnå omsorg og respekt og at udvikle konstruktive tilknytningsrelationer til voksne og børn, herunder lære at give og tage.
- At møde andres følelsesmæssige udtryk og behov og selv vise samme.
- At sætte grænser for sig selv ved at vise andre, hvor langt de kan eller vil gå.

Social kompetence som tilgang til verden

Barnet skal have mulighed for:

- At være nysgerrigt udforskende sammen med andre og kunne sætte sig spor, i form af unikke bidrag til det fælles.
- at indgå i relationer med børn og voksne, hvor alle forpligter sig, viser ansvar og er parate til at løse konflikter.
- At have indflydelse på sit hverdagsliv, herunder at foretage valg og argumentere for sine meninger.
- At få mulighed for, at undres og stille spørgsmål til verden og opleve disse spørgsmål blive undersøgt i relation til andre børn og voksne.

Social kompetence som tilgang til læring af andre kompetencer

Barnet skal have mulighed for:

- At samarbejde om fælles projekter med andre og her afprøve nye fremgangsmåder.

- At afgøre, hvad der er sjovt og meningsfuldt at beskæftige sig med – og at få tid og rum til fordybelse og fælles problemløsning.
- At blive udfordret af andre til at udforske og skabe gennem alsidig anvendelse af alle kompetencer.

Gennem de voksnes anerkendelse får børnene mulighed for at opleve, at de er en vigtig del af det sociale fællesskab og at de tilfører fællesskabet noget værdifuldt. Igennem legen opøver og træner barnet sine sociale kompetencer.

De voksne skal guide børnene igennem konflikter og være støttende i børnenes relationsdannelse samt skabe mulighed for at kunne danne venskaber. Den fysiske indretning både ude og inde samt personalets organisering skal tilgodese muligheden for at kunne lege uforstyrret, så børnene kan afprøve sig selv i sociale relationer.

Barnets alsidige personlige udvikling

Barnets alsidige personlige udvikling forudsætter en lydhør og medlevende omverden, som på en gang vil barnet noget – og samtidig anerkender og involverer sig i barnets engagementer i verden. I dette sociale fællesskab udvikles barnets personlighed over tid.

Mål:

I dagtilbuddet skal barnet opleve relevante invitationer til at få del i betydningsfulde sociale og kulturelle fællesskaber. Det sociale og kulturelle liv i dagtilbuddet skal give plads til, at børn kan udfolde sig som stærke og alsidige personer der føler sig trygge og som værdifulde deltagere i fællesskabet. Det skal have tro på sig selv og tillid til andre, turde udtrykke sine følelser og have lyst til at dele med andre. Der skal være mulighed for, at barnets naturlige nysgerrighed og lyst til læring kan komme til udtryk.

Barnet skal gennem fællesskaber lære, at respektere og acceptere andre samt vise forståelse og omsorg og tage ansvar for sig selv og andre. Der skal skabes rammer for livsglæde og for at give barnet et positivt livssyn.

At være fuldgældigt medlem af grupper og en fælles kultur.

Barnet skal have mulighed for:

- At erfare sig ansvarligt passet på, holdt af og værdsat som en del af fællesskabet.
- At lære at få blik for og analysere sociale spil og konflikter uden at det truer det sociale tilhørsforhold.
- At være med i en social sammenhæng med andre børn og voksne, som gør verden stor, sjov underlig og spændende.

At blive medskaber af grupper og fælles kultur.

Barnet skal have mulighed for:

- At deres engagementer i omverdenen vækker interesse og medfører de voksnes støtte til, at nye ideer kan få opbakning og blive ført ud i livet.
- at få erfaringer med og kunne bearbejde modstand og medløb, frustration og det at møde konkurrence og kærlighed
- At følge små og store projekter, søge mål og skabe nye mål, for herigennem at kunne erfare fremskridt og opleve anerkendelse fra de andre børn og voksne i dagtilbuddet.

De voksne skal, for at styrke disse kompetencer, skabe plads til børnenes forskellighed og tage højde for, hvor det enkelte barn befinder sig følelsesmæssigt såvel som i sin udvikling, og de skal skabe rum for legen

såvel som for de planlagte aktiviteter.

Alle børn skal i deres hverdag være omgivet af empatiske, anerkendende voksne, der viser det enkelte barn, at det har værdi i sig selv, og at barnets mening har betydning. Det enkelte barn skal inddrages i beslutninger, der drejer sig om dets egen hverdag.

Kulturelle udtryksformer og værdier

Kulturel viden er det ubevidste blik verden mødes med. Først i mødet med de andre og det anderledes, erkendes ens ståsted, rødder og udviklingsmuligheder. Børns blik er sensitivt og lystfyldt. Respekten for dette blik er en forudsætning for at kunne inspirere og berige deres udvikling af kulturelle udtryksformer. Jo rigere udtryksformer, jo mere varieret bliver deres opfattelse af sig selv, andre og omgivelserne, som livet igennem skal bære og værdisætte deres personlige og sociale identitet.

Mål:

I dagtilbuddet skal barnet møde voksne der selv er aktive kulturbrugere og som støtter barnet i selv at eksperimentere med, øve sig i og afprøve et bredt spekter af kulturelle udtryksformer. Barnet skal have lejlighed til at deltage i forskellige kulturelle traditioner – både i dagtilbuddet og i lokalområdet. Barnet skal have adgang til et bredt udvalg af materialer og redskaber som kan bruges både i forbindelse med oplevelser og med skabende kulturel aktivitet.

Børns kulturelle udtryksformer udspringer af lyst og øves i praksis

Barnet skal have mulighed for:

- At have indflydelse på planlægning af hverdagsrytmer og fælles kulturelle aktiviteter i dagtilbud, herunder valg af materialer samt kulturelle og kunstneriske oplevelser
- At have tilstrækkelig med tid, som de selv kan disponere over
- At have rum hvor den kulturelle inspiration kan udfoldes, både når det handler om pladskrævende eller støjende lege og om mere rolige sysler.

Udvikling af kulturelle udtryksformer udspringer af kulturel praksis

Barnet skal have mulighed for:

- At møde voksne, der selv er aktive kulturbrugere og som ved, at udvikling af kulturelle udtryksformer fordrer alsidige inspirationer
- At møde voksne, der giver adgang til tidens udtryk i kunst og kultur, så børn selv kan improvisere, omforme og eksperimentere

Udvikling af kulturelle udtryksformer støttes af dagtilbuddets egen kultur

Barnet skal have mulighed for:

- At børnelitteratur, musik, billeder mv. i forskellige genrer står til rådighed for oplevelse og inspiration i deres hverdagsliv i dagtilbuddet
- At de daglige rutiner brydes af særlige kunstneriske arrangementer og af udflugter til lokalområdets kulturelle tilbud
- Værksteder med forskelligartede materialer og redskaber

De voksne skal indrette dagtilbuddet sådan, at børnene har let adgang til materialer, der giver dem mulighed for at fremstille f.eks. malerier og tegninger.

Børnene skal have mulighed for at synge danse og lytte til musik.

De voksne skal være fordomsfrie og rummelige i deres omtale og tilgang til alle børn og voksne uafhængig af deres baggrund.

Børnene skal i dagtilbuddet møde anerkendende voksne, der viser, at alle er værdifulde uanset om de mestrer det danske sprog, eller lever efter en anden kultur end den danske.

Krop og bevægelse

Det er gennem kroppen, at barnet vil opleve verden. Den udvikling og læring, som finder sted blandt børn i dagtilbud er særligt synlig på det motoriske og bevægelsesmæssige område. Men kroppen er mere end et værktøj til at bevæge sig med. Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer samt kommunikation. Ved at tage vare på kroppen og sikre dens udfoldelser lægges grundlaget for fysisk og psykisk sundhed.

Mål:

Barnet skal i dagtilbuddet møde en hverdag som indbyder til bevægelse. Barnet skal opleve glæde ved sin krop og ved at bruge kroppen. Dagtilbuddet skal tilbyde aktiviteter som understøtter kroppens fysiske og psykiske udvikling og som giver barnet lejlighed til at udforske, opleve og tilegne sig verden gennem alle sanserne. Dagtilbuddet skal understøtte barnets læring af kroppens funktioner samt udvikle det enkelte barns respekt for egen og andres kropslighed. Barnet skal have lejlighed til at stifte bekendtskab med begrebet sundhed og have kendskab til sundt og usundt.

Bevægelse indenfor/udenfor

Barnet skal have mulighed for:

- At udfolde sig i det frie rum og opleve hvad kroppen kan bruges til i naturen
- At løbe, kravle, klatre, cykle, trille og hoppe
- At mærke efter hvordan kroppen reagerer på forskellige belastninger og have hjælp til at sætte ord på dette
- At udforske alle sanser og udvikle både grov- og finmotorik
- At slappe af og trække sig tilbage
- At tilegne sig kompetencer gennem både voksenstyrede og frivillige aktiviteter.

Sundhed

Barnet skal have mulighed for:

- At få kendskab til sundt og usundt og kroppens reaktion på dette
- At få kendskab til forskellige bevægelsesformer/motionsformer og kroppens reaktion på dette
- At opleve den friske luft udenfor
- At sige til og fra overfor andre mennesker samt aflæse andres kropssprog fx glad, sur, ked af det osv.

Børnene skal have mulighed for at bevæge sig ude som inde . De skal mødes af voksne rolle modeller der tilrettelægger dagen og indretter de fysiske omgivelser på en måde, så børnene, når de leger, ikke hæmmes i deres trang til at bevæge sig.

Ved at inddrage legepladsen som et ekstra rum med de mange muligheder for fysisk aktiviteter, optimeres barnets mulighed for dette.

Natur og naturfænomener

Naturfaglig dannelse for børn i dagtilbud handler om, at børnene får mangeartede naturoplevelser lige fra de er helt små. Naturoplevelser i barndommen sætter spor langt ind i det voksne liv både på det følelsesmæssige, det mentale og det kropslige plan. Ved at færdes i naturen får børnene viden om og erfaringer med, hvem de selv er i forhold til deres omverden, de vil opnå en viden om naturen og hvordan de skal opføre sig i naturen, for at være med til at passe på vores jord.

Mål:

I dagtilbuddet skal barnet have mulighed for at opleve glæde ved at færdes i naturen og at udvikle respekt for natur og miljø. Barnet skal kunne erfare naturen med alle sanser og opleve naturen som rum for både vilde og stille lege. Barnet skal have mulighed for mangeartede og forskelligartede oplevelser i og med naturen og miljøet. Barnet skal have kendskab til naturfænomener set med børneøjne.

Udforske naturen

Barnet skal have mulighed for:

- At opleve naturen på alle årstider.
- Gå på opdagelse og finde nye og kendte dyr og planter i forskellige biotoper såsom skov, strand, vandhul osv.
- Bruge naturens redskaber til at udfordre kroppens fysik
- Bruge naturens rekvisitter til at lave kreative projekter med.
- Have tid til at udforske naturen på egen hånd såvel som under voksenstyrede aktiviteter
- Længerevarende naturprojekter/fordybelsesuger.

Naturfænomener

Barnet skal have mulighed for:

- At stifte bekendtskab med vejrfænomener, vejrtyper og årstidernes skiften
- At blive præsenteret for årsag/virkning og sammenhænge.

Miljø

Barnet skal have mulighed for:

- At stifte bekendtskab med god opførsel i naturen med omtanke og respekt for miljøet.
- At stifte bekendtskab med enkle miljørigtige vaner fx affaldssortering og energibesparelse.

Børn skal have mulighed for at lære naturen at kende. De skal via de voksne som gode rollemodeller, lære hvordan man opfører sig i naturen og hvad man kan bruge naturen til som rum på alle årstider og i al slags vejr.

De skal have mulighed for nysgerrigt at udforske naturen også uden for stierne, og de voksne skal sørge for at bringe naturen ind i dagtilbuddet.

Børnene skal gives mulighed for at eksperimentere med jord, luft, ild og vand og de skal gøre erfaringer med modsætninger som varme/kulde, lys/mørke osv.

Ved at lege i naturen styrkes barnet motorisk såvel som socialt, personligt og sprogligt.

Basale følelser som sult og fysisk træthed som følge af en lang dag i naturen er gode følelser, som lærer barnet om sin egen krop og dens begrænsninger. Ved at barnet færdes i naturen lærer barnet også om årstider.

Sproglige kompetencer

Der findes mange sprog i vores hverdag som alle kan noget særligt. Eksempler er nonverbalt sprog, talesprog, skriftsprog, tegnsprog, kropssprog og billedsprog. Igennem disse sprog kan børnene dels udtrykke deres egne tanker og følelser, dels blive i stand til at forstå andres. Børnene udvikler og fastholde deres identitet og selvfølelse ved at udtrykke sig.

Mål:

I dagtilbuddet skal barnet tilegne sig og udvikle de forskellige sprog og deres udtryksformer. Det skal opleve glæde ved at bruge sproget og opfordres til at eksperimentere og udforske sproget samt udtrykke sig gennem forskellige genrer. Barnet skal støttes i at bibeholde og udvikle dets naturlige nysgerrighed for sproget og dets interesse for tegn, symboler og den skriftsproglige verden, herunder tal og bogstaver. I dagtilbuddet vil der blive udført sprogvurderinger ved 3 års alderen og ved 5 års alderen efter behov.

Det talte sprog

Barnet skal have mulighed for:

- At udvikle sit ordforråd og lære korrekt udtale
- At føle at det bliver hørt og forstået
- At tilkendegive sine behov over for børn og voksne
- At udtrykke sine følelser
- At løse konflikter via samtale
- At deltage i hverdagens aktiviteter

Det nonverbale/kropssproget

Barnet skal have mulighed for:

- At vise følelser som kan aflæses og forstås
- At blive bevidst om hvad kroppen fortæller andre
- At aflæse andres kropssprog

Skriftsprog/tegnsprog/billedsprog

Barnet skal have mulighed for:

- At udvikle dets nysgerrighed og interesse for tegn og symboler – bogstaver og tal
- At blive udfordret på læringen af tal og bogstaver
- At stifte bekendtskab med billedsprogets facetter og muligheder

Det sproglige læringsrum kræver nærværende voksne, der udfordrer børnene sprogligt, som bruger sproget i hverdagen og sætter ord på alle de mange situationer. På tur, til frokost, når man hjælper barnet med tøjet, når bleen skiftes og i legen. Der skal i hverdagen være ro og rum til samtale børn imellem såvel som mellem børn og voksne

Afsnit 3

Pædagogiske læreplaner

Indsatsområderne for 2014-2017 er:

- Børns alsidige personlige udvikling og børns sociale kompetencer
- Børns sproglige udvikling
- Børns overgange mellem dagtilbud og børnehavebørnenes overgang til skole

De øvrige 3 læreplanstemaer der er lavet mål for er:

- Krop og bevægelse
- Natur og naturfænomener
- Kultur og kulturelle udtryksformer

1. Læreplanstema/indsatsområde	MÅLFORMULERING OG PLANLÆGNING
Børns alsidige personlige udvikling og børns sociale kompetencer	
2. Mål	
Pejlemærker: <ul style="list-style-type: none">• Robusthed• Forandringsparat• Bevidsthed om eget værd og egen formåen• Selvhjulpenhed• Empati• Aflæse sociale koder og begå på forskellige sociale arenaer	
3. Indsats og succeskriterier (tegn)	
<ul style="list-style-type: none">• Pædagogisk idræt• Theraplay• Morgensamling• Dagligdagens struktur• Guide børnene når de møder udfordringer• TOPI• PAF <p>Vi er på vej når vi observerer at børnene udviser respekt for hinanden, hjælper hinanden og samarbejder om at løse udfordringer. Når børnene er initiativtagende og igangsætter lege, byder hinanden indenfor i legen, kan forhandle i legen og selv forsøger at løse eventuelle konflikter. Vi lykkes når børnene deltager aktivt i de aktiviteter vi tilbyder dem, selv tager initiativer og videreudvikler aktiviteterne.</p> <p>Når børnene ikke afbryder hinanden med giver plads til alles ord fx ved morgensamling.</p> <p>Vi er nået langt når børnene udviser tryghed ved nye situationer og nye lokaliteter fx LOB og besøg på Musikskolen, biblioteket mm. og mestrer de sociale spilleregler de forskellige steder.</p> <p>Når børnene kan klare sig selv og tør stå frem og fortælle en historie, en oplevelse, tælle de andre børn til samling mm.</p>	
4. Handleplan for indsats	
Vi skal hele tiden have fokus på det enkelte barns udvikling og tilrettelægge pædagogiske aktiviteter som udfordrer børnene i deres nærmeste udviklingszone.	
Vi skal være klar til at justere praksis hvis børnegruppens behov kræver det samtidig med, at vi skal holde fast i dagligdagens struktur og forudsigelighed.	
Vi skal benytte vores metoder med udgangspunkt i børnegruppens behov.	
Vi skal via TOPI og PAF justere praksis så vi hele tiden skaber de mest optimale rammer for det enkelte	

barn.	E V A L U E R I N G
5. Hvad kræver det af den voksne	
Villighed til at se på egen praksis og tilrette denne efter børnegruppens behov Fokus på alle børns udviklingspotentialer Didaktisk fokus på aktiviteter Engagement i de nye tiltag (TOPI og PAF)	
6. Dokumentation	
Dokumentationen af de forskellige indsatser ses i dagligdagen når børnene mestrer flere og flere kompetencer. Nogle af kompetencerne kan dokumenteres via billeder og andre dokumenteres når vi laver trivselsmålinger 3 gange årligt. Også skoleparathedstesten på førskolebørnene vil dokumentere effekten af vores indsatser.	
7. Evalueringsplan	
Vi evaluerer løbende vores indsatser og vores praksis på stuemøder og Personalemøder. Børnegruppens sammensætning og behov ændrer sig hele tiden og derfor skal der foregå en løbende evaluering og tilpasning for at møde alle børn i deres nærmeste udviklingszone.	
8. Effekter og resultater	
<i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet? Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats? Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats? Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne? Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i>	
9. Læring	
<i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder? Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser? Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse? Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?</i>	
10. Status – hvad så nu?	
<i>Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder</i>	

1. Læreplanstema/indsatsområde
Børns sproglige udvikling og sprogstimulering
2. Mål
<ol style="list-style-type: none"> 1. At dialogisk læsning er implementeret i hverdagen. 2. At alle voksne har viden og føler sig kompetente til at udføre dialogisk læsning.
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi har nået målet når dialogisk læsning er en aktivitet i hverdagen på lige fod med andre aktiviteter. 2. Alle voksne gennemfører dialogisk læsning.
4. Handleplan for indsats
<ol style="list-style-type: none"> 1. At der er tilgængeligt materiale. Vi vil lave sprogkasser med forskellige bøger og tilhørende materialer, som er lige til at tage ned af hylden og bruge. Hver medarbejder skal lave en kasse, dvs. vælge en bog, finde fokusord og konkreter. Alle sprogkasser skal præsenteres for den øvrige personalegruppe på et personalemøde. Vi skal finde hullerne i vores dagligdag til at udføre dialogisk læsning og have det lagt ind i ugeplanen. Vi skal indrette et sprogrum som indbyder til sproglige aktiviteter med fx billeder på væggen, plads til at sidde ordentligt og hvor der er plads til sprogkasserne. 2. Intern personaleudvikling fra vores Sprogpædagog til resten af personalegruppen samt vidensdeling og flørdning personalet imellem. Sprogpædagog deltager i kommunalt sprogetværk og relevant videreuddannelse.
5. Hvad kræver det af den voksne
<ol style="list-style-type: none"> 1. At sprogpædagogen og lederen går foran og får lavet sprogkasser samt indrettet et sprogrum. Lederen skal sammen med personalet finde hullerne i ugeplanen og strukturere indsatsen. 2. Sprogpædagogen skal på et personalemøde undervise den øvrige personalegruppe i dialogisk læsning. Der skal laves en flørdning/makkerordning personalet imellem.
6. Dokumentation
<p>Vores indsats kan ses ved at åbne døren til sprogrummet hvor alle materialerne er.</p> <p>Overfor forældrene, vil vi dokumentere vores indsats ved at lave et sproghjørne i vores informationsskab, hvor vi vil synliggøre bøger, fokusord mm.</p> <p>Vi vil løbende på personalemøder udveksle erfaringer og ny viden for hele tiden at være opdaterede.</p>
7. Evalueringsplan
Vi devaluerer på personalemøde i juni 2015 og igen i december 2015. Hver devaluering munder ud i en ny procesplan. Slutevalueringen foretages på personalemøde umiddelbart inden aflevering af evaluering af denne virksomhedsplan.
8. Effekter og resultater
<p><i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet?</i></p> <p><i>Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne?</i></p> <p><i>Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i></p>
9. Læring
<p><i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder?</i></p> <p><i>Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?</i></p> <p><i>Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse?</i></p> <p><i>Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?</i></p>
10. Status – hvad så nu?
Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder

1. Læreplanstema/indsatsområde
Overgange og sammenhænge til- og mellem dagtilbud og fra børnehave til skole
2. Mål
<ol style="list-style-type: none"> 1. At skabe mest mulig tryghed for barnet og forældrene i overgangen til børnehaven samt at deres kendskab til hverdagen i børnehaven inden opstarten er stor. 2. At børnene inden gruppeskift internt i børnehaven, får et øget kendskab til deres nye primærvoksne. 3. At deltage aktivt i brobygningsarbejdet med distriktsskolen men også med andre skoler vi afleverer børn til.
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi er på rette vej når børn og forældre udviser tryghed og forståelse for dagligdagen i børnehaven umiddelbart efter opstart. 2. At børnene udviser tryghed og søger de nye voksne allerede inden gruppeskiftet. 3. At børnene udviser tryghed og glæde ved udsigten til at starte i skole, fordi de har et kendskab til de lærere samt fysiske rammer de skal møde efter sommerferien. At børnene bliver robuste og parate til skoleskiftet.
4. Handleplan for indsats
<ol style="list-style-type: none"> 1. Forældrene får inden start i børnehaven vores informationsmateriale udleveret. Vi opfordrer dem til at komme på besøg inden barnet starter ligesom vi opfordrer deres dagplejer til at komme på besøg med barnet. Vi opfordrer forældrene til at være i børnehaven sammen med barnet de første dage og prioriterer, at det så vidt muligt er den samme voksne der er omkring barnet og forældrene i starten. 2. I juni måned før gruppeskift i august, vil de voksne fra den nye gruppe lave aktiviteter 3-4 gange med deres kommende børn. Vi arbejder på tværs af huset hver eftermiddag, så børnene vil fra deres start i børnehaven, få kendskab til alle voksne i børnehaven. Vi laver hvert år minimum 2 projekter på tværs af huset hvor børn og voksne blandes. 3. At brobygningspædagogen deltager i møder og planlægning af samarbejdet med skolen. At vi deltager med børnene i alle de arrangementer der inviteres til og som er besluttet i det fælleskommunale koncept for overgange. At vi i børnehaven laver førskoleaktiviteter og sætter ord og billeder på det der venter børnene i skolen.
5. Hvad kræver det af den voksne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sætte tid af til de nye forældre og børn før og i opstarten. At den voksne er tilgængelig for spørgsmål og undren fra forældrene. 2. At de voksne planlægger aktiviteter hvor børnene får mulighed for at være sammen med de andre børn og de nye voksne på en god måde. 3. Deltagelse i møder og arrangementer. At den voksne tør tage snakken med børnene når/hvis de er bekymrede for det nye. At den voksne har kendskab til hvad der venter børnene
6. Dokumentation
Fælles for alle 3 mål er, at de kan dokumenteres når forældre og børn fortæller om deres oplevelser med overgangene. Deres oplevelser skal hele tiden danne grundlag for udvikling og forandring af procedurerne og aktiviteterne.
7. Evalueringsplan
<ol style="list-style-type: none"> 1. Evalueres med hvert enkelt forældrepar ved 3 måneders samtalen. Er der anledning til

<p>ændringer, drøftes dette på et personalemøde.</p> <p>2. Evalueres hvert år i september på stuemøde.</p> <p>3. Evalueres i brobygningsarbejdet efter årshjul.</p>	
<p>8. Effekter og resultater</p>	
<p><i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet?</i></p> <p><i>Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne?</i></p> <p><i>Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i></p>	
<p>9. Læring</p>	
<p><i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder?</i></p> <p><i>Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?</i></p> <p><i>Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse?</i></p> <p><i>Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?</i></p>	
<p>10. Status – hvad så nu?</p>	
<p><i>Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder</i></p>	

1. Læreplanstema/indsatsområde
Krop og bevægelse Understøtter indsatsområderne " <i>Børns alsidige personlige udvikling og børns sociale kompetencer</i> " og " <i>Børns sproglige udvikling af sprogstimulering</i> "
2. Mål
1. At pædagogisk idræt fylder mere og mere i vores hverdag.
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
1. Fælles fredagsidræt den 1. fredag i måneden 2. Fortsat fælles eftermiddagsidræt hver dag 3. At personalet bidrager med egne idéer til udvikling af nye idrætsaktiviteter
4. Handleplan for indsats
1. Stuerne er på skift ansvarlig for planlægningen af aktiviteterne. Lederen står for fælles opvarmning og afslutning. Der skal være 4 forskellige aktiviteter hver gang hvoraf de 2 er kendte fra sidst og 2 er nye. 2. At der fortsat er 2 personaler der tager ansvaret hver dag for at lave en fælles aktivitet på legepladsen i tidsrummet 14.00 – 15.00. Hver 3. måned skal der på personalemødet drøftes idéer, erfaringer mm. 3. Personalet i hverdagen afprøver egne idéer og får feedback fra kolleger. Personalet henvender sig til lederen med idéer som kræver en ekstern underviser, koster penge eller kræver tid ud over hverdagen.
5. Hvad kræver det af den voksne
Det kræver at personalet er engageret og tør bevæge sig ud i det ukendte. Personalet skal være åbne for konstruktiv kritik og være klar til at fejle. Lederen skal være åben for idéer og sørge for, at idéerne kan føres ud i livet (indenfor rimelighedens grænser). Lederen skal støtte aktivt op om idéerne og deres udførsel.
6. Dokumentation
Vi vil tage billeder og video og udstille på Intra og i børnehaven. Pædagogisk idræt er fast punkt på dagsordenen til Personalemøderne. Her skal der deles erfaringer, idéer og debatteres pædagogik i sammenhæng til børnegruppen. Pædagogisk idræt skal også have fast plads på stuemøderne.
7. Evalueringsplan
Vi evaluerer løbende på personalemøder og i dagligdagen når der gives sparring og feedback på aktiviteter. Planen justeres i forhold til evaluering og kan derfor se helt anderledes ud, når målet skal evalueres om 3 år.
8. Effekter og resultater
<i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet?</i> <i>Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats?</i> <i>Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats?</i> <i>Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne?</i> <i>Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i>
9. Læring
<i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder?</i> <i>Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?</i> <i>Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse?</i> <i>Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?</i>
10. Status – hvad så nu?
Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder

1. Læreplanstema/indsatsområde
Natur og Naturfænomener Understøtter indsatsområdet Børns alsidige personlige udvikling og børns sociale kompetencer
2. Mål
<ol style="list-style-type: none"> 1. At børnegruppen får oplevelser med og viden om naturen og naturfænomener via forskellige aktiviteter. 2. At der dannes nye relationer mellem børn fra forskellige stuer 3. At samarbejdet mellem personalet styrkes på tværs af stuerne 4. At personalet får et større kendskab til børn fra de andre stuer
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi er på rette vej når børnene begejstres og stiller uddybende spørgsmål. Samt når børnene uden opfordring fortæller om det de har oplevet/erfaret. 2. Vi har nået målet når børnene har mod til at søge nye relationer på egen hånd som er udsprunget af projektet. 3. Målet er nået når personalet efter projektet i højere grad søger at lave aktiviteter på tværs af stuerne. 4. Det er lykkedes, når vi oplever at børnene er trygge ved alle voksne.
4. Handleplan for indsats
<p>For at nå målet vil vi lave et projekt over 3 uger hvert efterår. I 2014 var overskriften "Vand". Børnene inddeles i 4 grupper på tværs af stuerne og de voksne sættes sammen 2 og 2 på tværs af stuerne og er tilknyttet den samme børnegruppe alle 3 uger. En arbejdsgruppe bestående af 3 personer og lederen har lavet projektplan, mål og aktivitetsbeskrivelser. Alle grupper skal igennem alle aktiviteter. I 2014 startede vi med en fællestur for hele institutionen til Vesterhave Strand og sluttede med deltagelse i høstgudstjenesten i Sct. Bendts Kirke, ligeledes for hele institutionen. En af aktiviteterne var at lave vandkunst. Vi ville deltage i Ringsted Kommunes kunstkonkurrence med en vandskulptur.</p>
5. Hvad kræver det af den voksne
<p>Personalet skal være undersøgende og udforskende i deres tilgang. De skal undres og undersøge sammen med børnene. De skal sætte sig ind i de enkelte aktiviteter og være forberedte så de kan gennemføres.</p> <p>Personalet skal være klar til at bryde daglige rutiner og være åbne overfor deres nye makkers måde at gøre tingene på. De skal sammen finde en vej gennem projektet med deres gruppe. Samtidig med en ny voksenmakker er de også sammen med en ny børnegruppe som er sammensat på tværs hvilket betyder, at børnene heller ikke er vant til at være sammen.</p> <p>Lederen er blæksprutte under aktiviteterne og hjælper der hvor der er brug for det. Lederen er også sparringspartner for personalet i de nye konstellationer af voksne ift. de udfordringer og A-HA oplevelser dette måtte give.</p>
6. Dokumentation
<p>Effekten bliver dokumenteret når børnene uden opfordring fortæller om deres oplevelser og deres nye viden. Dette både i børnehaven og hjemme.</p> <p>Når personalet ser og oplever, at børnene søger nye relationer i den selvvalgte leg samt ikke skelner mellem de voksne når de har brug for hjælp, trøst mm.</p> <p>Vi dokumenterer aktiviteterne via billeder og tekst. Hver gruppe laver hver gang de har lavet en aktivitet, en planche som hænges op på gangen. Alle børn, forældre og personale kan se hvad der er foregået og hvad der har optaget børnene.</p>
7. Evalueringsplan
Efter hver aktivitet evaluerer de voksne i gruppen mundtligt og laver aftaler om næste aktivitet.

Vi evaluerer hele projektet på førstkommende P-møde efter projektets afslutning.	E V A L U E R I N G
8. Effekter og resultater	
<i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet?</i>	
<i>Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats?</i>	
<i>Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats?</i>	
<i>Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne?</i>	
<i>Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i>	
9. Læring	
<i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder?</i>	
<i>Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?</i>	
<i>Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse?</i>	
<i>Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?</i>	
10. Status – hvad så nu?	
<i>Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder</i>	

1. Læreplanstema/indsatsområde
Kultur og kulturelle udtryksformer og værdier. Understøtter indsatsområdet ”Børns alsidige personlige udvikling og børns sociale kompetencer”.
2. Mål
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendskab til juletraditioner. 2. Kendskab til forskellige kreative materialer og udtryksformer. 3. At der dannes relationer blandt børnene på tværs af stuerne 4. At de voksnes samarbejde på tværs af stuerne styrkes
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi har nået målet når børnene spørger interesseret ind til traditionerne. 2. Vi er på rette vej når børnene finder interesse i at udforske de kreative materialer der bliver stillet til rådighed. 3. Vi lykkes når børnene opsøger nye relationer som udspringer af projektet. 4. Vi er på rette vej når de voksne i højere grad søger at lave aktiviteter sammen på tværs af deres daglige samarbejdspartnere.
4. Handleplan for indsats
<p>Vi vil lave et juleprojekt i november/december med 4 forskellige juleværksteder. Børnene skal stifte bekendtskab med forskellige kreative materialer og de skal opleve julen i gadebilledet, julen i kirken og julen i teatret. Børn og voksne bliver blandet på tværs af stuerne i projektet.</p> <p>Pigerne i førskolegruppen vil gå Lucia i institutionen for børn, voksne og forældre og drengene synger julesange og fremfører en lille dans.</p> <p>Hver fredag holder vi adventssamling for alle børn og voksne. Her synger vi julesange og tænder adventskransen.</p>
5. Hvad kræver det af den voksne
<p>Den voksne skal være engageret og påtage sig ansvaret for, at det bliver en god oplevelse for børnene og samarbejdspartneren.</p> <p>De voksne skal sætte sig ind i de forskellige værksteder og påtage sig ansvaret for at få samarbejdet med den anden voksne til at fungere.</p> <p>De voksne skal have et grundlæggende kendskab til de danske juletraditioner så de kan videreformidle disse til børnene.</p> <p>Lederen skal være blæksprutte og hjælpe der hvor der er behov.</p>
6. Dokumentation
<p>Vi dokumenterer vores juleprojekt via billeder af processen og de oplevelser vi får.</p> <p>Børnenes tilegnede viden om traditioner dokumenteres, når børnene fortæller om dette uden opfordring, både hjemme og i børnehaven. Og når de synger julesange uopfordret.</p> <p>Effekten af at blande børnene i projektgrupper ses, når der dannes nye relationer børnene imellem.</p> <p>Effekten af at blande personalet i nye samarbejdsrelationer ses, når de i højere grad end tidligere, laver aktiviteter på tværs.</p>
7. Evalueringsplan
Projektet og indsatsen evalueres på personalemøde i januar.
8. Effekter og resultater
<p><i>Hvordan kan vi se, om vi har nået målet?</i></p> <p><i>Hvad siger vores dokumentation om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvad siger vores øvrige erfaringer om effekten af vores indsats?</i></p> <p><i>Hvilken forandring har fundet sted? For børnene? For de voksne?</i></p> <p><i>Hvilke konkrete effekter og resultater har vi opnået?</i></p>
9. Læring
<i>Hvad har vi lært om virkningen af vores metoder?</i>

*Hvad har vi lært om børnenes udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?
Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde? Hvad har vi lært om
planlægning og gennemførelse?
Hvad ville gøre på samme måde en anden gang? Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?*

10. Status – hvad så nu?

Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder

Afsnit 4

Evaluering af pædagogiske indsatsmål for perioden 2012-2014

Evaluering af Indsatsmål samt læreplan 2012 – 2014 for Ringsted Idrætsbørnehave

Årene 2012-2014 har i Ringsted Idrætsbørnehave budt på mange udfordringer. Børneområdet er i konstant udvikling og det har stor indflydelse på dagligdagen i børnehaven. De mange fælleskommunale tiltag skal omsættes til og indarbejdes i den daglige praksis så det giver mening for alle.

Virksomhedsplanen for 2012-2014 er den første vi har lavet efter vores certificering til Idrætsbørnehave. Vi er nået langt siden vi lavede vores mål og også på dette område, går udviklingen stærkt. Den pædagogiske idræt er en stor del af vores hverdag og vi arbejder hele tiden på, at få mere idræt og bevægelse indarbejdet i vores daglige rutiner. Vi deltager i relevant efteruddannelse og inspirationskonferencer for hele tiden at være opdateret og fyldt med gode idéer.

De fælles projekter i Valdedistriktet med mål indenfor de personlige og sociale kompetencer samt overgangen til skole har fyldt meget. Det har været en god oplevelse at være en del af så stort et projekt. Fællesarrangementerne gav viden og fællesskab og det vedblivende fokus i ledergruppen har hele tiden givet ny næring til arbejdet. Vi har rykket os meget igennem forløbet, specielt i forhold til tilgangen til børnene og til opmærksomheden på, at det altid skal være den voksne der tager ansvar for relationen. Begge dele bruger vi også i vores forældresamarbejde.

Den største udfordring har været, at der i oktober 2012 kom ny leder i børnehaven. Det kræver noget tid for alle at finde hinanden. I forhold til virksomhedsplanen er det en udfordring at gennemføre mål man ikke selv har været med til at udforme. Det er dog med en stor indsats fra personalets side, lykkedes rigtig godt.

Ringsted Idrætsbørnehave er i fortsat udvikling og vi ser frem til at flette de kommende fælleskommunale mål sammen med vores egne mål med pædagogisk idræt, ind i vores daglige virke så det giver mening og er til glæde og gavn for børn, forældre og personale.

Baggrund for projektet

Baggrunden for projektet tager afsæt i et ønske om, at skabe større anvendelse af nyere forskning omkring børns udvikling i det pædagogiske arbejde, der finder sted i institutionerne i Valde Distrikt således, at der skabes et optimalt udviklingsmiljø for børn og personale og således, at vi kvalificerer det relationelle arbejde børn/ voksne.

Særligt den følelsesmæssige udvikling vil være i fokus, da der specielt her har fundet forskning sted, som giver ny viden, som har afgørende betydning for, hvorledes relationen mellem barnet og den voksne bør være.

Susan Hart har med udgangspunkt i arbejdet som praktiserende psykolog og derudfra ønsket om en større forståelse for relationer mellem børn og voksne arbejdet med og samlet nyere teori om hjernens udvikling på det følelsesmæssige område i sit forfatterskab og har introduceret begrebet neuroaffektiv udviklingspsykologi.

Niels Elkjær Krog og Lotte Secher har med deres bog: ”Godt for børn- anerkendende relationer i praksis” givet deres bud på, hvorledes teorien kan omsættes til praksis i det pædagogiske arbejde.

Tidens trends inden for vores område: inklusion af alle børn, læreplaner, og som sidste skud på stammen, den nye task force vedrørende fokus på specifik læring, gør det endnu mere betydningsfuldt, at vi har forståelsen for, hvorledes hjernen fungerer og udvikles og tager højde herfor i vores pædagogiske arbejde.

Vores ønske er, at ledere og medarbejdere i institutionerne i Valde Distrikt dels får en større indsigt i ovennævnte teorier¹ og dels bliver i stand til i højere grad at omsætte disse til praksis, således at vi bliver i stand til, at etablere miljøer, der tilgodeser alle børn og medarbejdere, som hver især indeholder både den sansende, den følende og den tænkende hjerne, og som anvender disse hjerneelementer forskelligt alt efter situation og udvikling.

Projektet er opstået i ledergruppen i Valdedistriktet i samarbejde med UPPR og videreudvikles og følges dels af ledergruppen alene og dels i samarbejde med UPPR.

Det der er skrevet med **rødt** er specifikt for Ringsted Idrætsbørnehave, det øvrige er fælles i distriktet.

1. . Læreplanstema
Børns sociale kompetencer & børns alsidige personlige udvikling
2. Mål
Det overordnede mål er, at der skabes gode forudsætninger hos medarbejderne for, at inkludere alle børn og derved kvalificere børnenes trivsel og udvikling.
1. Mål for børns sociale kompetencer. <i>At barnet oplever sig som en del af fællesskabet</i>
2. Mål for børns alsidige personlige udvikling. <i>At barnet føler sig set, hørt og forstået</i>
3. Mål for medarbejdernes relations kompetence. a) At medarbejderne fagligt opkvalificeres med ny teori indenfor relations kompetencen og barnets følelsesmæssige udvikling. b) At medarbejderne påtager sig ansvaret for kvaliteten af deres relation til børnene, ved at følge børnenes hensigter, sammenholde dem med deres egne og derigennem at

understøtte og regulere barnet.

4. Mål for det tværfaglige samarbejde med Udviklingsnetværket Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, forkortet UPPR:
- At de deltagende på konferencerne opbygger en fælles teoretiske referenceramme og sprog der fortsat kan udvikle medarbejdernes forudsætninger til at inkludere alle børn.
 - At deltagerne på konferencerne igennem fælles dialog og refleksion kan se og følge børnenes hensigter i den relationelle kontekst og derigennem at perspektivere denne indsigt til nye forståelser og handlemuligheder i samspillet med børnene.

3. Interessenter

Det er lederne i Valdedistriktet der sammen med repræsentanter fra UPPR står for initiativet og udformningen af dette projekt.

Medarbejderne er efterfølgende blevet involveret og de er herfra medudvikler af, hvilke tiltag der er meningsfulde at sætte i værk.

Bestyrelsen og forældregruppen er i første omgang blevet orienteret om projektet af ledelsen og hvordan og i hvilket omfang de skal inddrages er individuelt i de enkelte institutioner.

4. Indsats

Indsats rettet mod de 4 mål indenfor:

- Børns sociale kompetencer:** Vi målsætter altid vores bevægelsesaktiviteter ud fra enten fysisk, psykisk, kognitivt eller socialt fokus. I denne 2 årige periode, vil vi målsætte med den sociale udvikling i fokus i 14 dage hver måned. Det vil sige at vores pædagogiske idræt vil tage afsæt i børnenes sociale kompetencer og styrkelsen af disse i langt størstedelen af vores planlægning, med fokus på at hvert enkelt barn skal danne en forståelse af at de er en brik i et samlet puslespil. De er en del af fællesskabet og at alle uanset forudsætninger bidrager med hver deres del. Vi igangsætter derfor fællesskabs bevægelsesaktiviteter, hvor børnene er afhængige af at hjælpe hinanden for at klare aktiviteten, hvor den der ikke er den mest eftertragtede legekammerat får den mest prestigefyldte opgave for at blive mere interessant i det formelle rum og forhåbentlig overføres det til det uformelle rum. For konkrete aktiviteter henvises til vores læreplan under temaet sociale kompetencer. Vi vil snakke med børnene om at man er god nok som den man er. Vi behøver ikke ligne eller være som de andre, alle kan bidrage med deres kompetencer. Personalet vil på stuemøde i efteråret 2012 gennemgå stuens børn med henblik på om der er børn der har særlige sociale udfordringer som der skal rettes en særlig indsats mod. Disse børn indsættes i SMITTE model som beskriver indsatsen.
- Børns alsidige personlige udvikling:** Vi vil have øget fokus på fysisk kontakt mellem børn- børn og voksen- barn. Det vil være via vores tryk tilgang fra personale til barn (pædagogisk metode for at skabe ro, tryghed og anerkendelse). Vi vil dyrke udvekslingstonen fra voksen-barn og være aktivt lyttende som voksen. Vi vil via pædagogisk idræt give børnene succesoplevelser ved at støtte dem ift nærmeste udviklingszone og derved vise dem, at vi ser at de nu kan noget de ikke har kunne før (det har stor betydning for børnene) og at vi støtter dem i, at det der nu er svært, det kan de om lidt når vi har øvet det sammen☺.

3 & 4: Medarbejdernes faglige opkvalificering af ny teori indenfor relations kompetencen og barnets følelsesmæssige udvikling samt etablering af fælles sprog i samarbejdet med UPPR:

Hele distriktet:

- I 2012: Susan Hart holder oplæg om neuroaffektiv udviklingspsykologi, herunder den 3 delte hjerne, spejlnuroner og tilknytningens betydning for barnets følelsesmæssige

udvikling.

- I 2012: Karen Rasmussen og Bo Klausen holder oplæg om Inklusion når det lykkes, men særlig fokus på medarbejdernes handlinger i praksis.
- I 2012 læses Niels Elkjær Krog og Lotte Secher bog: Godt for børn, anerkendende relationer i praksis
- I 2013 læses Karen Sørensen og Bo Clausens bog: Inklusion når det lykkes.
- Opstart i 2012: Etablering af løbende dialog og refleksion på personale, team og stuemøder.
- Opstart i 2012: Ny praksis ved afholdelse af tværfaglige koordineringskonferencer med UPPR, herunder brug af nye IPP-skemaer.
- Opstart i 2012/13: Etablering af "makkerinstitutioner", med henblik på faglig sparring.

De enkelte institutioner:

- I 2012: Institutions psykologer fra UPPR holder oplæg om barnets neuroaffektive udvikling og hvordan den kan omsættes til de enkelte institutioners praksis, herunder introduktion til de nye IPP skemaer til de fælles konferencer.
- De enkelte institutioner supplerer selv med eventuelle andre referencer

5. Tegn

1. **Børns sociale kompetencer:** Vi ønsker at se børnene overføre læringen fra det formelle rum til det uformelle rum, dvs vi håber at se lege hvor der er mange børn med. Vi håber at se, at alle børn er med i leg med andre når de ønsker det, dvs ingen børn holdes udenfor. Vi håber at se at børnene får en øget forståelse for at vi hjælper og passer på hinanden her i fællesskabet Ringsted Idrætsbørnehave, dette ved at vi konkret ser børnene hjælpe hinanden enten ved selv at hjælpe eller ved at hente en voksen der kan hjælpe. Vi håber at se, at børnene accepterer hinanden på trods af forskelligheder, dette ved f.eks ikke at give hinanden roller, som "det er ham der altid slår" eller "det er hende der altid græder".
2. **Børns alsidige personlige udvikling:** Vi ønsker at se børn der er trygge ved de voksne og viser dette ved at de kommer til dem/bruge dem. At vi ser glade børn i trivsel og ikke børn der "putter sig langs væggene".
3. **Relations kompetence:**
 - a) Når vi i institutionerne hører kommunikation fra ny skuffe
 - b) Når vi i institutionerne ser relations kompetente medarbejdere i arbejdet med at inkludere alle børn.
 - c) At medarbejderne oplever sig som ansvarlige for kvaliteten af deres relation til børnene, ved at følge børnenes hensigter, sammenholde dem med deres egne og derigennem at understøtte og regulere barnet.
4. **Det tværfaglige samarbejde:**
 - a) Når deltagerne på konferencerne har en fælles teoretiske referenceramme og sprog der fortsat kan udvikle medarbejdernes forudsætninger til at inkludere alle børn.
 - b) Når deltagerne på konferencerne igennem fælles dialog og refleksion kan se og følge børnenes hensigter i den relationelle kontekst og derigennem at perspektivere denne indsigt til nye forståelser og handlemuligheder i samspillet med børnene.

6. Dokumentation

1+2. **Børns sociale kompetencer og børns alsidige personlige udvikling:**
Vi vil løbende dokumentere at indsatsen finder sted via fotos og beskrivelser af det sociale

fokus i vores idrætslege via vores K1 skemaer. I forhold til effekten af indsatsen vil personalet gennemgå deres arbejde med børnene fra SMITTE modellerne og se om indsatsen har haft en positiv effekt. Ændringer i børnenes sociale adfærd nedskrives, dvs når personalet f. eks observerer at lege fra det formelle rum bliver overført og brugt af børnene i det uformelle, vil dette blive nedskrevet og medbringes til evalueringen.

3. Medarbejdernes relations kompetence:
a & b) for at dokumentere medarbejdernes udvikling i at påtage sig ansvaret for kvaliteten af deres relation til børnene og derved følge børnenes hensigter, sammenholde dem med deres egne og derigennem at understøtte og regulere barnet, vil vi:
- at der laves en undersøgelse af medarbejdernes brug af henholdsvis undervisnings- og udvekslingstonen i starten af projektet og efter projektets afslutning.
 - vi vil lave fokusgruppeinterviews for at undersøge medarbejdernes egne oplevelser af deres relations kompetence.

Gennem projektet er der sat fokus på barnet fra flere perspektiver, herunder at den voksne er rollemodel og den person, som barnet spejler sig i. I den sammenhæng har vi arbejdet på vores måde at møde barnet på. Her har fokus været på udvekslingstonen frem for undervisningstonen.

Ikke alle inst har udarbejdet aktionsforskning vedr. undervisnings- og udvekslingstone. Der er eksempler på dokumentation af, at brugen af udvekslingstonen er steget i løbet af perioden.

I stedet for fokusgruppeinterview har vi i samarbejde med Karen Sørensen foretaget en midtvejsevaluering vha. af spørgeskema, som alle medarbejdere har udfyldt. Karen hjalp os med opsamling. Ud fra denne arbejdede vi videre.

4. Det tværfaglige samarbejde:
- a) Vi udarbejder ved projektets afslutning et spørgeskema til medarbejderne i forhold til deres oplevelse af projektet evt. efterfulgt af et fokusgruppeinterview
 - b) Der opbygges en vidensbank via de udfyldte tematiserede IPP skemaer fra konferencerne
- Vi har som opsamling og vidensbank udarbejdet et hæfte med læringshistorier. Disse er udarbejdet af institutionerne i distriktet på baggrund af fælles opsamling i forhold til, hvad medarbejderne har lært***

7. Evalueringsplan

1. + 2. Vi devaluerer specifikt på disse 2 områder på stuemøder 1 gang hver anden måned, og et personalemøde hvert halve år (forår + efterår) med henblik på at kunne justere vores indsats undervejs. Den endelige slut evaluering foretages på et personalemøde i foråret 2014.

3. Institutionslederne devaluerer på distriktsmøde inden udgangen af 2012.

Vi har løbende evalueret og justeret, idet vi har haft afsat tiden efter frokost til kl 15.00 på vores ledelsesgruppemøder.

4. Ny conferenceform evalueres både på institutions- og på distriktsniveau inden sommerferien 2013
Månedlig refleksion og opfølgning på distriktsmøderne af indsatserne i de enkelte institutioner
Find evt. metoder til at evaluere i hæftet "Pædagogiske arbejdsmetoder"

Vi har devalueret med UPPR 9/4 2013.

Vi har foretaget månedlig refleksion og opfølgning på ledelsesgruppemøderne af indsatserne i de enkelte institutioner.

8. Effekt

Den teoretiske reference ramme har skabt et fælles sprog og et tværfagligt grundlag både for ledere og medarbejdere og samarbejdspartnere i UPPR, hvilket har været værdifuldt. Konferencer og skemaer bliver brugt på de enkelte inst. men på forskellig måde. Vi har undervejs justeret og ændret i IPPskemaet.

Den systematiske brug af SMTTE til at beskrive udfordringer har gjort, at vi tidligere opsporer børn på vej i mistrivsel. Brug af den samme model er skabt et fælles sprog gennem institutionen som også gør det nemmere for forældrene når barnet har fået nye primærvoksne.

9. Læring**Ad 3.**

Vi kan se gennem vores midtvejsevaluering fra april 2013 og vores læringshistorier fra 2014, at medarbejderne har fået en teoretisk referenceramme, og at de anvender deres teoretiske viden i praksis.

F.eks.:

Vi har erkendt, at det altid er den voksne der har ansvar for relationen og er karavanefører, og at vi ikke skal se barnet som bærer af problemet.

Vi hjælper børnene med at se hinandens hensigt.

Vi henter os selv hjem, når vi anvender gammel skuffe

Vi arbejder i mindre grupper.

Se i øvrigt bilag: Konklusion på devaluering og læringshistorier.

AD 3. Dønninger fra vores arbejde har spredt sig også udenfor vores Distrikt, herunder brug af ny og gammel skuffe og oplæg af Susan Hart vedr. neuroaffektiv udviklingspsykologi

Fælles mål og fælles forpligtigelse i Distriktet har betydet, at vi fagligt har kunnet støtte og inspirere hinanden både i forhold til pædagogik og ledelse.

Ad 4. Det har været svært at fastholde et fælles sprog i forhold til UPPR, fordi der har været stor udskiftning.

Vi er blevet dygtigere til at løfte enkelt sager op til generelle problematikker, bl.a. fordi vi har mere fokus på læringsmiljøet.

Vi er blevet dygtigere til selv at håndtere udfordringer i forhold til inklusion.

Når et barn har behov for ekstern hjælp, oplever vi at der hurtigere etableres en indsats, fordi vi har lavet et godt forarbejde og en tidlig indsats

Hvad har vi lært om børns udvikling? Hvad har vi lært om børnenes resurser?

Hvad har vi lært om personalets resurser? Hvad har vi lært om samarbejde?

Vi har lært, at det virker med en målrettet og langsigtet indsats og ved hele tiden at holde gryden i kog. Vi har lært merværdien ved samarbejde på tværs af institutioner både på medarbejder- og lederniveau

Hvad har vi lært om planlægning og gennemførelse? Vi har lært at det koster i tid og at det er vigtigt hele tiden at justere og at have alle med. Det er positivt, at projektet har fået tid til at leve i så lang en periode, så det er blevet implementeret.

Hvad ville I gøre på samme måde en anden gang?

Vi har løbende justeret os ind og ændret i forhold til projektet, herunder i forhold til at inddrage Susan Harts teori om ledelse (mentaliseringsevne).

Vi har haft makkerinstitutioner indenfor Distriktet, hvilket har betydet et tættere samarbejde både på medarbejder- og lederniveau (fællesmøder mv)

Sidegevinsten har været, at kontinuerlig faglig sparring omkring fælles mål har betydet et kvalitativt samarbejde, som betyder at vi kan bruge hinanden i andre sammenhænge.

Hvad ville vi gøre anderledes en anden gang?

Vi kunne have inddraget sundhedsplejen.

Det kræver fælles fokus at opretholde den pædagogiske idræt på højt niveau. Det virker når alle voksne holder fokus og indtager deres givne rolle i praksis.

Vi får gladere børn og færre konflikter.

10. Ideer

Forslag til nye/justerede mål, indsatser og metoder (bruttoliste med løs hånd)

Fremadrettet:

-Det kunne interessant at sætte fokus på barnets karakterstyrker i forhold til at skabe livsduelige voksne.

-At have endnu mere fokus på tydelige læringsmål og at give børnene mulighed for selvevaluering

Der skal fortsat være stramt fokus på pædagogisk idræt. Det skal være fast punkt på personalemøde og stuemøder.

Teoretisk reference

Allerede i 50'erne beskæftigede Bowlby sig med relationer mellem mennesker. "Det er en levende menneskelig relation, som forandrer begge parter personlighed", sagde han. Daniel Stern fulgte op ved udfra videooptagelser at blive klogere på bl.a. tilknytningsteori. Han formulerede begrebet intersubjektivitet, som beskriver samspillet mellem omsorgsperson og barn. Stern (Stern, 2000) inddeler intersubjektivitet i 3 dele: Interintentionalitet (at dele intentioner), interattentionalitet (at dele opmærksomhed) og ineraffektivitet (at dele affekter). At dele affekter betyder, at parterne i en relation aflæser hinandens følelsesstilstand og handler afstemt derefter (affektiv afstemning). Affektiv afstemning betyder ikke, at man ved, hvad den anden føler, men at man er fortrolig med tilsvarende følelser i sig selv. Denne forskning har således betydet et øget fokus på tilknytningsrelationens betydning for barnets personlighedsudvikling og følelsesmæssige regulering. Deraf fulgte også en interesse for betydningen af barnets temperament og medfødte affekter.

Peter Fonagy har inden for det sidste årti v.h.a. begrebet mentalisering beskrevet, hvordan barnet gennem tilknytningsrelationen til tætte omsorgspersoner gradvist lærer at udvikle fornemmelsen af sit eget selv gennem spejling i omsorgspersonen.

(Mentalisering kan defineres som evnen til at danne sig realistiske forestillinger om og forholde sig til, forstå og reflektere over mentale tilstande hos sig selv og andre og herunder forstå både egne og andres handlinger som er grundlagt ud fra de mentale tilstande) Fonagy integrerer tilknytningsteorien med den moderne hjerneforskning.

Det teoretiske udgangspunkt er således på nuværende tidspunkt, at det medfødte biologiske beredskab sætter barnet i stand til at indgå i sociale interaktioner og følelsesmæssig kommunikation, fordi mennesket er biologisk disponeret til at etablere tilknytning. Barnet er født med et plastisk nervesystem, hvor personlighedens opbygning og modning afhænger af de interaktioner, vi har i vores sociale miljø.

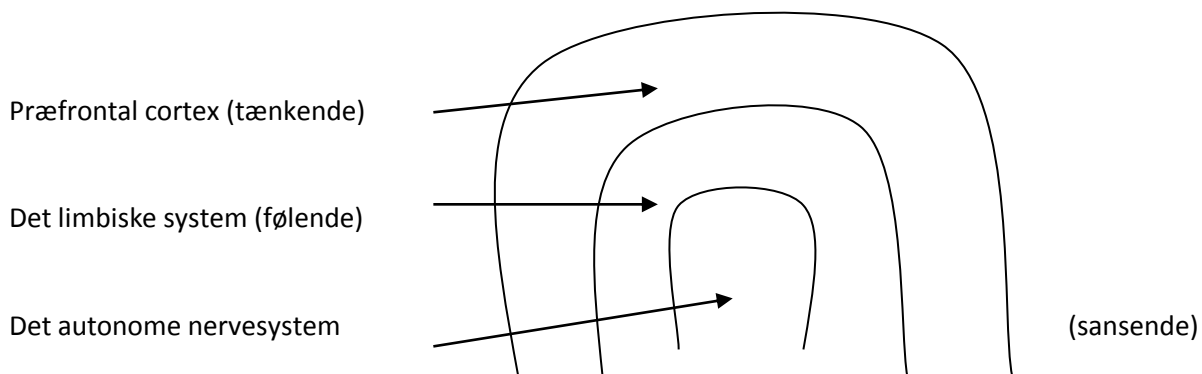
Paul MacLean (1949 – 1990) har udviklet teorien om den 3 delte hjerne, hvilken giver en forståelse for nervesystemets hierarkiske struktur og udvikling.

Han taler om 3 forskellige mentaliseringsformer. Det dybeste lag kaldes protomentalisering (krybdyrhjerne eller den sansende hjerne) og har nedlagt instinktive og meget primitive emotioner som f.eks. angst og aggressivitet. Disse strukturer er det fysiologiske grundlag for at sanse. Her findes også det basale kredsløb for opmærksomhed og nærvær.

Det næste lag kaldes emotionel mentalisering (det limbiske system, følelhjernen, den ældre pattedyrhjerne). Her ligger glæde, sorg, hukommelsesfunktioner og sociale emotioner som f.eks. legelyst,

henrykkelse eller tristhed. Dette lag er grænseområde mellem primitive overlevelsesimpulser (i sansehjernen) og de gennembearbejdede analyser af sansefølelser, som forgår i den tænkende hjerne.

Det tredje lag kaldes rationel mentalisering(den nye pattedyrhjerne, det autonome nervesystem, tænkehjernen) her foregår cognitiv vurdering og gør os i stand til langtidsplanlægning og her ligger det verbale sprog. Giver os mulighed for komplekst og nuanceret følelsesliv.

At strukturerne er hierarkiske betyder, at de højere funktioner kun kan arbejde på basis af de lavere funktioner, mens de lavere funktioner kan arbejde uafhængigt af højere funktioner. For et barn med følelsesmæssige vanskeligheder betyder det, at tankeprocesser altid vil være influeret af barnets følelsesmæssige vanskeligheder og at barnet har behov for støtte på det følelsesmæssige niveau for at kunne ændre sine tankeprocesser(Hart 2006)

Baggrund

Vores ønske er, at ledere og medarbejdere i institutionerne i Valde Distriktet får en bevidsthed om samtalens og dialogens betydning for udviklingen af barnets sprog. Dette fokus er opstået på baggrund af en rapport udarbejdet i forbindelse med konklusionen på 2,4 lederudviklingsprojektet hvor resultatet viste at medarbejderne i Ringsted Kommunes daginstitutioner ofte bruger undervisningstonen. Vi har besluttet at lave fælles mål i distriktet for sprogindsatsen rettet mod henholdsvis børn og medarbejdere.

Samarbejdet i distriktet er udsprunget af et ønske fra sprogpædagoger og vejleders om at arbejde mere på tværs for at dele opsamlet viden og erfaringsudveksle. Succeskriterier, dokumentation og evaluering af målene laves individuelt i institutionerne.

Vi har valgt at de mål og indsats der relaterer sig til hinanden er i samme farve. Det der er skrevet med **blåt** er en fælles indsats ml Dagmarasylet og Ringsted Idrætsbørnehave

1. Læreplanstema/indsatsområde	MÅLFORMULERING OG PLANLÆGNING
Læreplans tema : Sprog	
2. Mål	
<u>For medarbejdere</u>	
<ul style="list-style-type: none">Optimere sprogarbejdet ved at medarbejdere tilegner sig praktisk viden (redskaber) på tværs af institutionerAt øge bevidstheden om brugen af udvekslingstonen og undervisningstonen	
<u>For børnene</u>	
<ul style="list-style-type: none">Børnene skal have et øget ordforrådAt børnene får øget mulighed for at bruge sproget og forklare sig via samtale	
3. succeskriterier (tegn)	
<ul style="list-style-type: none">At brugen af udvekslingstonen i institutionerne er stigendeAt få udarbejdet en kanon inden juni 2013At vi oplever brugen af dialogisk læsning	
4. Handleplan for indsats	
<u>Indsats for sprogpædagoger og vejledere:</u>	
<ul style="list-style-type: none">Besøge hinanden, bruge fagfolk udefra. Dagmarasylet og Idrætsbørnehaven vil over en periode etablere en fælles sproggruppe med børn fra hver institution, 1 gang ugentligt en måned hvert sted. Sprogpædagogen i hjeminstitutionen er ansvarlig for planlægningen og styringen af sprogaktiviteterne for alle børn i gruppen. Indsatsen vil foregå i slut august til og med oktober måned 2012Se sprogarbejdet hvor det virker, besøg /udflugt til steder med særlig fokus på sprog	
<u>Indsats for alle medarbejdere</u>	
<ul style="list-style-type: none">Lave praksis samlinger hvor alle 8 institutioner er med f.eks. 4 børn med bestemt tema.Udarbejde en "kanon" for de største børn, fællesbøger (sprogvejledere og sprogpædagoger skal finde og udvælge til en fælles kanon evt sammen med biblioteket).Bruge dialogisk læsning- bruge åbenene spørgsmål, bruge fortællingerBruge almindelig historieoplæsning som alternativ til dialogisk læsningAt medarbejderne påtager sig ansvaret for kvaliteten af samtalen med børnene, ved at følge børnenes sproglige initiativer, ved at spørge ind, være nærværende og aktivt lyttende (udvekslingstonen)	
5. Hvad kræver det af den voksne	
<u>Medarbejderne</u>	

- At sprogpædagoger og vejledere videns deler med den øvrige personalegruppe.
- Det kræver at sprogpædagogerne har lagt et program for gruppetiden

Lederen

- Lederen skal have fokus på at afsætte den fornødne tid til sprogarbejdet
- Lederen skal sørge for at medarbejderne er fagligt opkvalificeret i forhold til udvekslings – kontra undervisningstonen

6. Dokumentation

- Hver institution udfylder et registrerings skema ift brugen af udvekslingstonen senest forår 2013 for at dokumentere effekten.
- Sprogpædagogerne skal på personalemøder fremlægge deres nye inspiration for deres kollegaer. Dette kan gøres i form af billeder og idéer som husets øvrige kollegaer kan drage nytte af.

7. Evaluering af handleplan

Vi har i Valde valgt at etablere et lokalt netværksgruppe for at give medarbejdere mulighed for at mødes, erfarings udveksle og tilegne sig praktisk viden på tværs.

Så udover det centrale sprog netværk med Sanne og Ulla Helsinghof , har vi i Valde også haft en lokal sprognetværksgruppe som har mødtes i alt 5 gange i 12/14. Dagsorden har været udveksling af praksis, fortælle hinanden hvordan og med hvad man arbejder samt udarbejdelse af fælles bogkanon. Der er lavet sparrings institutioner, som har brugt og besøgt hinanden og enkelte har lavet sproggrupper med børn på tværs.

Ved at medarbejderne har fået tilbudt adskillige konferencer kurser og fyraftensmøder- sprogvejleder uddannelse m.m. de sidste år gennem det centrale netværk har vi i leder gruppen ikke fundet det nødvendigt at arrangere mere.

Næsten alle institutioner i Valde har benyttet sig af at have Ulla H. ude i institutionen og lave oplæg om dialogisk læsning. Det har betydet en øget brug af dialogisk læsning som metode i de enkelte institutioner. Der har desuden været oplæg på de centrale netværksgrupper om emnet, så derfor er der gang i dialogisk læsning og bog skemaer i de fleste institutioner.

Hver institution har haft en sparringsinstitution som der skulle samarbejdes med omkring sprog arbejde. Det har været forskelligt hvordan denne mulighed har været brugt – så det må læses om i de enkeltes VP.

Det er ikke lykket at lave praksis samlinger for pædagoger og børn for alle i distriktet, dette har været for uoverskueligt og første skridt er at få samarbejdet med sparrings institution op at køre. Dette er godt på vej.

I det lokale netværk har vi udviklet en sprogkanon som skal bruges i brobygningsarbejdet. Bøgerne er nøje udvalgt. Dialogiske bog skemaer er udvekslet med hinanden til bogkanonen, hver institution er blevet ansvarlig for at udarbejde 2 skemaer til hinanden, dette er ved at blive færdig gjort. Kanonen er koblet på brobygningen, så børnene får læst bøger op i børnehaveklassen når de starter som de kender

fra børnehaven.

Medarbejderne har udtrykt glæde ved de lokale møder, de har følt sig inspireret af hinandens praksis og har ikke mindst fået gode ideer til eget arbejde med børnene

8. Effekter og resultater

Vi har fået lavet en bogkanon som er inddraget i brobygningsarbejdet med Valdemarskolen. Den skal der fortsat arbejdes med sammen med lærerne.

Sprogpædagoger og vejleder i distriktet har lært hinanden at kende og nogen institutioner har sparret med hinanden mere end andre. Sparringen og de konkrete tiltag der har været kan læses i de enkelte VP.

Kun få institutioner har brugt skemaer til registrering af udvekslings og undervisnings tonen som dokumentation for om medarbejderne har "flyttet sig". Det generelle billede er at udvekslings tone bliver brugt meget mere blandt personalet da vi er med tiden og gennem uddannelse er oplyste om hvordan vi kommunikerer med børnene. Dette betyder at medarbejderne selv påtager sig ansvaret for at kvaliteten af samtaler med børnene, dette kan høres og ses på børnene.

Videndeling blandt egne medarbejdere i de enkelte institutioner beskrives i de enkelte VP

Arbejdet med en sproggruppe på tværs af Idrætsbørnehaven og Dagmarasylet har givet god inspiration til sprogarbejdet. Det at vi blandede børn fra 2 institutioner gav børnene nye relationer og gavtede også deres personlige udvikling ift. at deltage i et nyt fælleskab med fremmede børn.

9. Læring

Medarbejderne har udtrykt stor glæde ved det lokale sprog netværk og her har pædagogerne selv været med at sætte dagsordenen. Det har været praksisnært hvilket har været til stor inspiration og noget der direkte kunne bruges af dem hjemme i praksis.

Det at lave en fælles bogkanon har givet anledning til gode drøftelser og det at de enkelte har været ansvarlig for at lave bog skema har gjort alle har haft fingre idet.

Det har været vigtigt at alle ledere i distriktet har bakket op om at give medarbejderne den fornødne tid og dette har været gjort og er lykket.

Dialogisk læsning som metode har givet medarbejderne øget viden og gøren brug af at samtale med børn, stille åbne spørgsmål bruge fortællinger i det daglige arbejde. Der er nu en klar bevidsthed om forskellen på almindelig højt oplæsning og dialogisk læsning

Det kræver grundig planlægning forud for afholdelse af sproggruppe for 8 børn. Planlægningen udfordres af, at halvdelen af børnene er ukendte de første gange de mødes.

Sprogpædagogen fik udvidet sit repertoire af aktiviteter som er videregivet til de øvrige medarbejdere i institutionen.

10. Status – hvad så nu?

Den centrale netværksgruppe med Sanne og Ulla H. har fået øget antal af møder 2014 -2016 og derfor er det endnu uvist om vi i Valde fortsætter med det lokale sprognetværk, så det er sat i bero, indtil vi ser hvor omfangsrigt sprognetværksgrupperne bliver centralt fra – selvom det er et ønske fra medarbejderne om at bevare det lokale netværk.

Bogkanon skal revideres da nogen af bøgerne er udgået fra forlaget, bog kanon skal evalueres med lærerne på Valdemar skolen på brobygnings møde efterår2014. Det vil vise sig om børnene har udtrykt genkendelse når de har fået læst bøgerne op og om det har haft en betydning for børn og lærer. Der er udvalgt en fælles kanon og der drøftes fortsat hvilke bøger man synes er gode og hvilke der skal skiftes ud. Der skal derfor justeres og skiftes ud i bogkanonen, de kommende år. Dette arbejde hænger

sammen med den udvikling der er i brobygningsarbejdet vi har i Valde distriktet.

Dialogisk læsning som metode fortsætter i de enkelte institutioner og det er også indsats de kommende år, det er sat på dagsorden i det centrale sprognætværk i efteråret 2014.

Det øget fokus der generelt har været på det at arbejde med sprog har betydet at der i de enkelte institutioner har været mange flere tiltag omkring sprogarbejde end der blev beskrevet i 2012.

Den første runde var en succes så den blev gentaget i foråret 2013 – igen med succes. Det kan ikke udelukkes at vi i fremtiden vil samarbejde og igen lave fælles sproggruppe.

Baggrund

Vores ønske er, at ledere og medarbejdere i institutionerne i Valde Distriktet får en fælles plan for en forandringsproces der skal optimere og kvalificere samarbejdet omkring brobygning mellem daginstitution og skole. Vi har besluttet at lave fælles mål i distriktet for brobygning rettet mod henholdsvis børn og medarbejdere. Samarbejdet i distriktet er udsprunget af et ønske fra Distriktet om at arbejde mere på tværs for at dele opsamlet viden og erfaringsudveksle, samt opfylde det politiske indsatsområde omkring øget fokus på brobygning.. Handleplan, dokumentation og evaluering af målene laves individuelt i institutionerne.

1. Læreplanstema/indsatsområde	MÅLFORMULERING OG PLANLÆGNING
tema : Brobygning / overgange	
2. Mål	
<u>For medarbejdere</u> <ul style="list-style-type: none">• At danne fælles viden omkring hvilke kriterier der udløser skoleudsættelse.• En gensidig justering mellem skole og daginstitution, omkring hvilke børn der skal skoleudsættes. Herunder hvilke børn det er muligt for skolerne at inkludere, ud fra tanken om at flere børn med udfordringer skal i skole. Hvad kan vi gøre og hvad kan skolen gøre. <u>For børnene</u> <ul style="list-style-type: none">• At der er så få børn som muligt der skal skoleudsættes	
3. succeskriterier (tegn)	
<u>Tegn</u> <p>At der sommer 2013 er færre skoleudsatte end i 2012. At skole og daginstitution arbejder ud fra et fælles ansvar i forhold til at minimere antallet af skoleudsættere.</p>	
4. Handleplan for indsats	
<u>Indsats for pædagoger og ledelse:</u> <ul style="list-style-type: none">• På brobygningsmødet i april 2012 skabes der via vidensdeling fælles viden om hvilke kriterier der er på de forskellige institutioner, for at skoleudsætte et barn• Distriktet tager sammen med skolelederen beslutning om, hvilke problemstillinger skole og daginstitution sammen skal arbejde med, for at flere børn kan starte i skole til normal tid.• Her besluttet også det fælles indsatsområde for brobygningen, der skal støtte op om det fælles mål. <u>Indsats for alle medarbejdere</u> <ul style="list-style-type: none">• Processen skal tage hensyn til børnene.• Styrke dialogen mellem skole og daginstitution.• Lære hinandens verden at kende. Have fokus på hvad vi kan gøre bedre• Indsatsområdet italesættes på brobygningsmøde.• Det tages op på møder mellem skole og distrikt.• Via brobygning på ledelsesplan skabes fælles retningslinier for hvornår et barn skoleudsættes.	
5. Hvad kræver det af den voksne	
<u>Medarbejderne</u> <ul style="list-style-type: none">• Et øget samarbejde mellem skole og dagtilbud.• Et målrettet arbejde med de børn der tidligere blev skoleudsat.	

Lederen

- Skal øge indsatsen for samarbejdet mellem skole og daginstitution på ledelsesplan
- Sætte fokus på hvordan vi i det daglige førskole arbejde, kan sikre at børnene bliver skoleparate, også når det kræver en særlig indsats.

6. Dokumentation

Hvordan vil vi dokumentere effekten af vores indsats?

Synliggørelse af processen og den udvikling/effekt vores indsats har medført.

Hvilke materialer og redskaber vil vi bruge? F.eks. logbog, fotos, interviews, referater af samtaler om effekten af indsatsen m.m.

Hvad gør vi konkret, hvem gør det og hvornår?

Vigtigt at barnet bliver subjekt og ikke objekt i forløbet

7. Evaluering af handleplan

- På brobygningsmøderne i april 2013-14 har vi været i dialog omkring vores fælles ansvar for at der er så få børn skoleudsættede som muligt.
- Vi har afstemt forventninger og via vores nye brobygningsplan skærpet forventninger og procedure for hele brobygningsarbejdet i distrikt Valdemar.
- Vi er blevet opmærksomme på at det er grundlæggende ting børn har svært ved: Flere børn har svært ved at prøve noget nyt, de bliver nemt hjælpeløse og nogle børn kan blive bange for læring.. De bliver måske skræmt af at skulle præstere allerede i børnehaven. Flere børn har brug for enkeltvis at blive bekræftet i, at det er det rigtige de gør, inden de kaster sig over opgaven.
- Vi oplever at flere forældre end tidligere ikke er skoleparate, der skal være et særligt fokus på at det er et fælles ansvar at gøre vores børns overgang fra skole og dagtilbud til en god oplevelse.

Alle institutioner er blevet opmærksomme på, at vi skal hjælpe børnene til at turde fejle. Børnene skal turde, at nogen gange så kan man ikke, og det er ok. Vi har via det nye brobygnings arbejde talt og videns delt omkring dette problem, og er blevet skarpe på, at vi skal have fokus på, at der i børnegruppen ikke opstår, en nulfejls kultur blandt børnene.

For at styrke overgangen for børn der har det svært, er der enighed om, at i fremtiden er det godt at det er en fælles beslutning mellem forældre, daginstitution og skole, når vi anbefaler at et barn venter. Vi har ikke nået at nedskrive retningslinjer for hvilke kriterier der fælles kunne ligge til grund for at skoleudsætte et barn.

Vi har på brobygningsmøder, haft det på dagsorden og her været i dialog med skolen, og er enige om, at social og eller kognitiv umodenhed, stadigvæk vil vægte tungt, når vi taler om at skoleudsætte et barn.

Vi er enige om at det er en beslutning der skal tages mellem forældre, skole og daginstitution. Der udover er der fra centralt sted, blevet lavet ny aftale omkring overgange der løser dette.

Det har været svært at få bogkanonen, aftalt mellem sprogpædagoger og skolen, til at leve. Nogle bøger har været svære at få fat på og det har været svært at huske at de skal leve nede fra vuggestuen.

Vores mål for brobygningsarbejdet har i perioden skiftet fra at være med særlig fokus på kriterier for skoleudsættelse, til at vi har haft fokus på hvordan vi kunne forbedre hele vores brobygningsarbejde, idet vi kunne se at der her trængte til en opkvalificering. Til glæde og gavn for alle børn.

8. Effekter og resultater

m

**2013 var der år er der 38 – 20 piger og 18 drenge der ventede.
2014 var der var der 18 - 12 drenge og 6 piger der ventede, et fald på 52,6 % så de fra centralt satte forventninger til nedbringelse af antallet af børn der venter, er indfriet i 2014**

Skolen har oplevet at børnene de har modtaget 2013:

- Det er generelt nogle super klasser, der har et stort ordforråd.
- Det er tydeligt at se, at de drenge der har ventet har fået en god modenhed, der har givet dem en god skolestart.
- Selvhjulpen, her er sket en forbedring, dog oplever en enkelt klasse at børnene glemmer det hele når de skal have gymnastik.
- Eleverne er generelt blevet rigtige gode til at modtage, de mangler lidt når det gælder deltagelse.
- De er gode til nye input, nye oplevelser, nye venner og nye tiltag.
- De er empatiske og rummelige overfor de andre børn.
- De tosprogede klare sig også, dog kniber det når det gælder højtlesning. De har svært ved at forstå betydningen af ordene når der ikke er billeder til at hjælpe dem på vej.
- Der er stadigvæk børn som er sprogsvage, men der er sket en forbedring.

For at styrke denne gode udvikling har vi i Valde distriktet lavet en ny forbedret brobygning.

Der blev nedsat en styregruppe med repræsentanter fra dagtilbud, SFO og skole. Resultater er her.

Vi har via arbejdet med ny brobygning opnået et tættere og bedre samarbejde mellem institution og skole omkring overgange.

ny brobygnings aftale i valdedistriktet.

- **De kommende skole børn besøger skolen i alt 3 dage med pædagoger fra børnehaven. 2 dage fra 10 til 14 afsluttes med at spise frugt i sfo 3 dag er til kl 17 hvor forældrene henter deres børn.**
- **Lege dag SFO i forlængelse af skole besøgene, de kommende skole børn bliver og leger i sfoen, med personale fra børnehaven, 2 dage til kl. 14. 3. dag til kl 17. børnene hentes af forældre i sfo,en.**

Denne brobygning har betydet at børnene fik prøvet at gå i skole og forældrene fik prøvet at være forældre til et barn der skulle hentes på skolen.

Effekten af dette har været, at børnene var så trygge ved at være i børnehaveklassen at, de kun meget lidt, havde brug for det pædagogiske personale der var parate til at træde til. Børnene havde stor glæde af at være alene i klassen med deres nye børnehaveklaselærer og følte at de havde gået rigtig i skole.

Vi oplevede at forældrene fik god kontakt til sfo,en og at personalet fra daginstitutionen var med til at skabe kontakt til det nye personale i sfo,en.

Vi har kun modtaget gode og positive tilbagemeldinger fra børn forældre og skole.

Da børnene på nuværende tidspunkt endnu ikke er startet op i børnehaveklassen mangler vi at hører hvilken effekt der har været for skolestart 2014.

Effekten af antallet af børn der venter, indikere at den skærpede opmærksomhed på brobygningsarbejdet, både via de individuelle handleplaner for alle institutioner og ny brobygning har haft en positiv effekt.

9. Læring

Vi er blevet bekræftet i, at jo mere et barn kender til det nye der skal ske, jo bedre rustet er barnet til at træde ind i det nye. Barnet er mere læringsparat, når kræfterne ikke skal bruges på at være nervøs for det ukendte.

Vi har lært, at dialog omkring evt udsættelse eller styrkelse af et barns skoleparathed, så er det vigtigt, så tidligt som muligt, at der er dialog mellem daginstitution, forældre og skole. Dette kan systematiseres mere konkret i fremtiden.

Det har haft en god effekt for hele distriktet, at Åkanden har arbejdet særligt med sprogstimulering af førskole børn. Dette har smittet af på hele distriktet i det vi fik fokus på børns lydelige hukommelse og betydningen af at børnene kan rime.

Alle børn skulle inden besøgs dagene have et rim par, kunne en særlige rimsang og et rim memory spil.

Vi erfarede at det havde stor betydning at børnene havde noget med de kunne, da de kom på besøg i skolen.

Ligeledes gav det os fokus på at styrke børnenes lydelige hukommelse.

Vi har lært at værdien af at skole og dagtilbud sidder sammen og beskriver samarbejde og brobygning, klart opvejer den tid der ligges i det.

10. Status – hvad så nu?

Vi skal fortsat have fokus på en åben og tidlig dialog med skolen og forældre om krav og forventninger til de børn vi sender af sted.

Vi skal have sprog pædagogerne til at evaluere bogkanon evt, sætte antallet af bøger ned eller afstemme mere konkret hvilke bøger, det er vigtigt for skolen alle kender, og om det er muligt at skaffe de enkelte bøger.

Det er vigtigt vi efter brobygningsmødet i september evaluerer ny brobygning. Ud fra de erfaringer vi har fra i år og op imod ny overgang mellem skole og dagtilbud.

På vores ledelsesgruppe møde skal brobygning stadigvæk være en del af vores dagsorden, så der fortsat på ledelsesplan kan ske en refleksion, læring og vidensdeling.

Dette vil også komme til at præge samarbejdet om de nye tiltag omkring overgange.

Vi er blevet opmærksomme på, at der fremad ligger et arbejde omkring det at gøre forældre skoleparate. Både skole og daginstitutioner oplever, at der mangler en afklaring af, at det er et fælles ansvar at børnene bliver skoleparate. En del af denne problematik vil der bliver taget hånd om i den nye struktur for overgange, men er også noget der vil kunne optimeres via vidensdeling institutionerne imellem.

Da vi kan se at der har været en stor positiv effekt, for børn medarbejdere og leder i at have et fælles fokus på overgange/brobygning. Vil vi også fremadrette arbejde videre i ledelsesgruppen, med at så få børn som muligt skal skole udsættes og at børns overgang fra daginstitution til skolen sker på bedste måde. At der sker et samarbejde og vidensdeling mellem alle, forældre, skole og daginstitution.

1. Læreplanstema/indsatsområde
Krop og bevægelse.
2. Mål
<ul style="list-style-type: none"> • At børnene opnår forståelse for deres egen krop og brugen heraf. <p>Vi har udvalgt nedenstående fokus punkter til arbejde med dette mål.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - luftvejene - hjerte og kredsløb - hvad kan fødderne. <p>Vi mener det er vigtigt at børnene får kendskab til hvad der sker i kroppen når man bevæger sig, løber, hopper osv. Hvorfor trækker man pludselig vejret hurtigere? Hvorfor banker hjertet hurtigt? Hvad er ilt for noget og hvorfor har jeg brug for det? Hvordan reagere kroppen når jeg er vred, bange osv.? Kroplige reaktioner på følelser.</p> <p>Endvidere vil vi gerne sætte fokus på fødderne da man har undersøgt at det er en sans der er overset i institutionerne.</p> <p>Med børn fra 5-6 år i et forløb på 2,5 måneder.</p>
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<p>Tegn på at vi er på rette vej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Når børnene udviser kendskab til fokus punkterne og udtrykker sig derom. - Når børnene begynder at stille nysgerrige spørgsmål. - Når børnene udviser interesse for emnet. - Når børnene begynder at vise interesse i at have bare tæer. - Når børnene viser interesse i og finder ud af hvad, fødderne kan. - Når børnene udtrykker opdagelse af sanserne i tæerne. Det kilder, det er hårdt, det følelse sjovt. Osv.
4. Handleplan for indsats
<p>Vi vil til samling fortælle om de udvalgte fokuspunkter. Dette gøres via konkrete og visuelt materiale. Vi vil efterfølgende lege bevægelseslege der har med de omtalte områder at gøre. For at give børnene den kropslige reaktion i praksis. Dette gøres med et nyt emne hvert uge.</p> <p>Da vi anser fødderne for at være en overset legemsdel, vil vi give børnene mulighed for at eksperimentere med fødderne.</p> <p>Dette sker via eksempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - At male et fælles gulvmaleri, med fødderne. (Sansning) - Ballon løb med fødderne- Børnene ligger på gulvet med fødderne i vejret, ballonen skal flyttes med fødderne fra den ene ende til den anden. (kontrol af fødderne)

5. Hvad kræver det af den voksne		
<ul style="list-style-type: none"> -Det kræver planlægning og videns- og materiale indsamling. -Vores formidlingskompetencer kommer i fokus. -Vores kendskab til, at skabe motivation hos børn i alderen 5-6 år, på et antal af 25. - at personalet bruger deres kompetencer inden for pædagogisk idræt, til at overføre de udvalgte områder til relevante bevægelseslege. 		
6. Dokumentation		
<p>Dokumentation finder sted via:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Billeder og skrift som hænges i dokumentations-vinduet løbende. - Referat af samtale om effekt fra stuemøder. 		
7. Evalueringsplan		
<p>Vi evaluerer løbende på stuemøder. Min hver 14 dag og helst 1 gang om ugen. Slutevaluering finder sted efter endt forløb, ved stuemødet.</p>		
8. Effekter og resultater		
<p>Vi oplevede, at børnene blev opmærksomme på deres krop og gjorde opmærksom på, når hjertet slog hurtigt eller de blev forpustede. Effekten af børnenes opmærksomhed aftog i månederne efter projektet var afsluttet. Dog lå deres viden ikke langt væk i hukommelsen når vi spurgte til det og mindede om, hvad vi havde lavet.</p> <p>Projektet drejede sig via børnenes interesse meget over på kroppen og dens indre funktioner. Det gjorde, at der ikke var så meget plads til at have fokus på fødderne.</p>	E V A L U E R I N G	
9. Læring		
<p>Grundig planlægning og tæt samarbejde mellem stuens personale gjorde projektet til en succes. Det er svært at fange og fastholde 25 børns opmærksomhed om et givent emne på samme tid. Næste gang skal gruppen deles i 2. De voksne skal have skarpt fokus på at omsætte viden til børnenes niveau. Det sætter store krav til formidlingen at fastholde børnenes opmærksomhed på emnet fordi det kan være svært for børnene at forstå (fx viden om fordøjelsen).</p> <p>Det ønskede fokus på fødderne passede ikke ind i projektet som kom til at handle meget om kroppens indre funktioner. Det skulle have været 2 særskilte projekter.</p>		
10. Status – hvad så nu?		
<p>Projektet løb i efteråret 2012. Det var en stor succes og blev derfor gentaget i efteråret 2013 med en ny gruppe børn. Her var der igen fokus på kroppens indre funktioner og hvordan vi kan mærke dem. Det er tanken at projektet skal gentages i foråret 2015 med en ny gruppe børn.</p>		

1. Læreplanstema/indsatsområde
Natur og naturfænomener.
2. Mål
<p>Intentionen er, at lære børnene om naturen og dens mangeartede former for underlag og hvordan disse underlag bliver påvirket af vind og vejr. Metode er som altid, via brug af deres kroppe, fordi vi her mener at læringen er størst ved at bruge sin krop og sine sanser.</p> <p>Målet er at børnene styrkes motorisk gennem færden i naturen, med særlig fokus på balancen. Vi har valgt netop dette mål på baggrund af undersøgelser der viser at rigtig mange børn har problemer med balancen når de starter i skole, hvor de helt konkret har svært ved at stå på et ben og naturligt derfor også, svært ved at sidde på en stol.</p> <p>Indsatsen foregår i august-september 2012 + 13</p> <p>I forhold til børnemiljøet vil vi i denne periode have fokus på det psykiske børnemiljø ved at støtte børnene i at</p> <ul style="list-style-type: none"> • hjælpe hinanden • blive trygge ved at færdes i f.eks en skov/ ved havet • tale pænt til hinanden og ikke drille de kammerater der har svært ved det. <p>Målgruppen er de børn der er 4-5 år i 2012 og 4-5 år i 2013</p>
3. Indsats og succeskriterier (tegn)
<p>Vi håber at give børnene ekstra motoriske udfordringer ved at flytte dem fra deres vante, kendte og trygge institutions rammer.</p> <p>Vi håber at skærpe børnenes opmærksomhed og brug af sanser, så de f. eks erkender at der er forskel på at gå på træstammer når de er tørre/våde</p> <p>Vi håber at se, at færre børn snubler i skovbunden.</p> <p>Vi håber at børnene udviser tryghed ved de forskellige og ofte ujævne terræn ved at bruge deres kroppe og ikke blive passive pga usikkerhed.</p>
4. Handleplan for indsats
Vi tager på ture til skov og strand 1 gang om ugen med en halv stue ad gangen. Vi vil lave balancebaner at ting vi finder i naturen og lege "jorden er giftig". Børnene skal prøve at gå på de forskellige naturmaterialer med bare tæer (fliser, græs, blade, sand, vand)
5. Hvad kræver det af den voksne
<p>Personalet planlægger og sætter sig ind i hvordan man kan styrke barnets motorik i naturen ved at læse litteratur om emnet. Personalet er som altid rollemodeller og derfor aktivt deltagende i legene.</p> <p>Vores leder skal: Give grønt lys til at det kun er en ½ stue der er ude af huset ad gangen. Sørge for at buskort virker. Vise interesse for initiativet</p>
6. Dokumentation
<p>Vi vil videofilme hver gang vi er af sted. Vi viser fimstumperne for forældrene om eftermiddagen efter turen på stuens projektor. Vi vil også tage billeder og ledsage med tekst om hvilken læring barnet får på det viste billede. Vi vil interviewe nogle af børnene 2 og 2 ad gangen (pædagogisk bagdør, læs mere om dette begreb i VP) inden forløbet start ift deres forventninger og så gentage interviews efter endt forløb. Disse interview filmes.</p> <p>Vi skal bruge fotokamera og videokamera, hvilket vi har i institutionen.</p> <p>Vi planlægger på stuemøderne før hver tur, hvilke opgaver/roller hver personale har på turen (eks. vis hvem filmer). Det er også på stuemøderne vi laver spørgsmålene til interviews.</p>
7. Evalueringsplan
Vi følger forløbet ved at devaluere på vores ugentlige stuemøder ift at kunne justere indsatsen. Her deltager alle stuens personaler. Vi evaluerer afsluttende på vores sidste stuemøde i oktober 2012 og

2013 og fortæller om vores forløb til den resterende personalegruppe på p-møde i november 2012 og 2013.	
8. Effekter og resultater	
<p>Børnene færdedes mere sikkert på usikkert underlag efterhånden som månederne skred frem. Vi oplevede, at børnenes balance blev styrket og at de blev mere modige med tiden til at forsøge sig på usikker grund.</p> <p>Vi oplever, at børnene er blevet mere opmærksomme på at få alle i gruppen med og at de gerne hjælper hinanden når en ven er usikker. De voksnes vedblivende fokus på dette er påkrævet for at minde børnene om det og lære nye børn denne omgangsform og omsorg for hinanden.</p>	
9. Læring	
<p>Børnene har fået mere tro på sig selv og erfaret, at der er både børn og voksne omkring dem, som gerne vil hjælpe. De har fået en bedre balance og fået tro på, at de kan noget med deres krop. De voksne er endnu engang blevet styrket i, hvor vigtigt det er, at være karavanefører og deltage i aktiviteterne sammen med børnene.</p>	
10. Status – hvad så nu?	
<p>Vi vil fortsat udfordre børnenes krop ved at bruge naturen på forskellig vis. Kroplig udvikling stopper aldrig og naturen er et kvalificeret rum med mange muligheder for kropslig udvikling.</p> <p>Det er ikke lykkedes os at bruge film som dokumentationsmetode i så stort omfang som ønsket. Heller ikke interview af børnene er lykket. Vi har dokumenteret via billeder og observationer, som er drøftet på stuemøder.</p>	

1. Læreplanstema	MÅLFORMULERING OG PLANLÆGNI
Kulturelle udtryksformer og værdier	
2. Mål	
At de mindste børn 2,10 – 4 år gøres bekendt med højtider og traditioner i forårshalvåret, dvs fastelavn og påske. Målet er pga af aldersgruppen beskedent, nemlig at børnene kan genkende temaet når de ser ting der relaterer sig til det og når vi taler om det i børnehaven	
3. Interessenter	
Personalet har udvalgt målet.	
4. Indsats	
Personalet vil introducere børnene til sange og sanglege der relaterer sig til højtiderne. Fastelavnsperioden vil løbe fra vi kommer tilbage fra juleferie og frem til fastelavn i februar 2011. Vi vil holde fastelavnsfest med tøndeslagning, hvor der er indlagt en forhindringsbane som skal gennemføres mens man venter på sin tur. Vi vil pynte op og male tønder. Til påske (fra fastelavn og frem til påskeferien 2011) vil vi klippe og klistre påskepynt, afholde påskeløb hvor børnene skal finde påskeæg i forskellige farver, lave gækkebreve, så karse, læse påskebøger og endelig afslutter vi perioden med en påskefrokost.	
5. Tegn	
Vi er på rette vej når vi hører børnene snakke om temaerne/højtiderne.	
6. Dokumentation	EVALUERING
Dokumentation vil ske via billeder og skrift. Masker, og katte – påskekyllinger og påskeæg, bliver også hængt op i perioderne	
7. Evalueringsplan	
Forløbet evalueres løbende på stuemøder, samt fælles på p- møde ved periodens afslutning	
8. Effekt	
Det er første gang børnene i den aldersgruppe er blevet præsenteret for fastelavn og påske i deres børnehave. Børnene har dog været meget interesseret og snakket meget om de ting vi har lavet	
9. Læring	
Da vi er en idrætsbørnehave, har vi koblet bevægelse sammen med traditionerne, hvilket jo ikke er det almindelige eller det traditionsbundne, så vores metode har måske givet børnene et andet billede af hvad fastelavn og påske er, end andre mennesker vil knytte dertil.	
10. Ideer	